

N:o 69.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 maj 1892.

— — — — Andra Kammaren — 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, omfattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslagen.

Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

1:o) Eders Kongl. Maj:t har i den till Riksdagen den 16 januari 1892 aflåtna statsverkspropositionen föreslagit, att, för beredande af särskildt årligt arvode såsom godtgörelse åt den kanslisekreterare inom ecklesiastikdepartementet,

som förordnades att å folkskolebyrån till föredragning bereda besvärsmål jemte öfriga rent administrativa mål och ärenden, hvilka icke af byråchefen sjelf handlades, äfvensom att, i den mån sådant erfordrades, under byråchefens inspektionsresor bestrida dennes öfriga göromål å byrån, anslaget till departementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli måtte höjas från sitt nuvarande belopp, 78,800 kronor, till 79,800 kronor, eller med 1,000 kronor.

Efter hvad till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1892 blifvit i ämnet meddeladt, anser Riksdagen någon tvekan icke kunna råda derom, att chefen för folkskolebyrån bör befrias från beredningen af en del administrativa mål och ärenden, samt att för vinnande af detta ändamål en förhöjning af anslaget till ecklesiastikdepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli bör till nu ifrågasatt belopp af Riksdagen beviljas. Riksdagen har emellertid trott sig böra ifrågasätta, om ej nämnda belopp skulle kunna disponeras på annat sätt, än Eders Kongl. Maj:t föreslagit. Det har nemligen synts Riksdagen, som om vederbörande kanslisekreterare skulle kunna tillförbindas att, emot befrielse från en del af sina åligganden såsom kanslisekreterare, utan särskild ersättning öfvertaga byråchefens ifrågavarande beredningsskyldighet, samt att åt en extra ordinarie tjänsteman kunde uppdragas att, emot åtnjutande af amanuensarfvode till det ifrågasatta beloppet, 1,000 kronor, förrätta den del af kanslisekreterarens göromål, hvarifrån denne skulle erhålla befrielse.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, och då Eders Kongl. Maj:t bör ega att pröfva, huru det ifrågavarande anslaget lämpligast må användas, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen, på det att chefen för ecklesiastikdepartementets folkskolebyrå må kunna erhålla befrielse från beredningen af en del till byrån hörande mål och ärenden, höjt anslaget till ecklesiastikdepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 78,800 kronor, till 79,800 kronor, eller med 1,000 kronor.

Kleresistaten.

2:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen såsom årlig ersättning för prostetunna, tillkommande kontraktsprosten i Vesterbottens tredje kontrakt för Edefors församling, beviljat 13 kronor 73 öre och för sådant ändamål ökat den under kleresistaten uppförda anvisning i kontant, 20,646 kronor, till 20,660 kronor, eller med ett jemnadt belopp af 14 kronor.

Universiteten.

3:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att årsanslaget till anatomiska institutionen vid universitetet i Upsala, 5,000 kronor, måtte höjas med ett belopp af 1,000 kronor till 6,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

4:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till aflöning åt en laborator i växtfysiologi vid botaniska institutionen i Lund bevilja ett årligt anslag af 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Under denna hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t för innevarande Riksdag framlagt förslag rörande lokalförändringar och nybyggnad för botaniska institutionen i Upsala, åsyftande bland annat inredande af ett större botaniskt laboratorium uti institutionens nuvarande hus i botaniska trädgården. I sammanhang med detta förslag har emellertid icke framställts anspråk på inrättande af särskild laboratorbefattning och, enligt hvad Riksdagen inhemtat, lär yrkande i sådant syfte icke heller vara att från universitetsmyndigheternas sida förvänta. Vid sådant förhållande och då flere ordinarie lärare uti ifrågakvarande disciplin icke finnas i Upsala än i Lund, men antalet studerande deremot vid det förra universitetet är ojemförligt större än vid det senare, anser Riksdagen anställandet af den föreslagna laboratorn icke vara af behovet påkalladt, hvarför Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke af Riksdagen bifallits.

5:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till förhöjning af årsanslaget till den kemiska institutionen vid universitetet i Lund, med den fördelning af anslaget, som i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1892 angåfves, bevilja 1,500 kronor.

Af återopade statsrådsprotokoll inhemtas, att förenämnda belopp, 1,500 kronor, skulle sålunda fördelas:

till arfvode åt en assistent.....	kr. 1,200: —
såsom förhöjning i anslaget till materiel... »	300: —

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

6:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen beviljat ett årligt anslag af 1,500 kronor till arfvode åt en assistent vid fysiska institutionen vid universitetet i Lund.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

7:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till höjande af aflöningen för laboratorn i fysiologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet till 4,500 kronor, hvaraf 1,500 kronor skulle utgöra tjänstgöringspenningar, bevilja på ordinarie stat 1,500 kronor, under vilkor att den tjänstgöringsskyldighet, som hittills ålegat befattningens innehafvare, måtte kunna ökas, på sätt Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma.

Med afseende derå att den ifrågavarande laboratorbefattningens innehafvare icke är i tillfälle att utöfva enskild läkarepraktik, synes den föreslagna löneförhöjningen Riksdagen vara af billighet påkallad, hvarför Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

8:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att det till den medicinska kliniken vid karolinska institutet utgående årsanslag måtte ökas från 500 kronor till 2,000 kronor, eller med ett belopp af 1,500 kronor.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att berörda anslagsförhöjning, som vore afsedd för ett laboratorium vid institutets medicinska klinik, vore nödvändig i betraktande af den betydliga materiel, som erfordrades och som måste nöjaktigt underhållas, samt den stora förbrukning, som otvifvelaktigt komme att uppstå företrädesvis på den del, som af klinikanterna dagligen handhades, äfvensom med hänsyn till den ständigt fortgående utvecklingen af metoder och instrumentala hjälpmedel.

Riksdagen, som här nedan meddelar yttrande öfver en af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning om anvisande för år 1893 af ett extra anslag å 10,000 kronor för det ifrågasatta laboratoriets inredning och förseende med nödiga instrument, har på de i statsrådsprotokollet angifna grunder bifallit denna senare framställning. Vid sådant förhållande lärer en förhöjning af årsanslaget till den medicinska kliniken jemväl böra af Riksdagen beviljas; men tillräckliga skäl synas Riksdagen icke vara anförda för vidtagande af en så stor förhöjning, som af Eders Kongl. Maj:t ifrågasatts, eller från 500 till 2,000 kronor, utan föreställer sig Riksdagen, att för närvarande och intill dess en på någon tids erfarenhet grundad utredning af verkliga anslagsbehovet kan framläggas förhöjningen lämpligen bör begränsas till 1,000 kronor och anslaget följaktligen fastställas till 1,500 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen ökat det till den medicinska kliniken vid karolinska institutet utgående årsanslag från 500 till 1,500 kronor, eller med 1,000 kronor.

Allmänna läroverken.

9:o) I fråga om de allmänna läroverken har Eders Kongl. Maj:t under ifrågavarande hufvudtitel i nionde punkten föreslagit:

a) *med afseende på lärarnes vid de högre och femklassiga allmänna läroverken aflöning:*

att — under förutsättning att lästiden så utsträcker, att lärarnes tjänstgöringstid kommer att uppgå till 39 veckor om året — för lärarne vid berörda läroverk må bestämmas följande lönevilkor, att gälla från och med år 1893:

för *rektorer*: vid *högre* läroverk två lönegrader å 1) 3,500 kronor och 2) 4,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk; vid de *femklassiga läroverken i Stockholm* lön 3,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; vid *öfriga femklassiga läroverk* två lönegrader å 1) 2,700 kronor och 2) 3,200 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,300 kronor, med rätt till uppflyttning i andra lönegraden efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk; hvarförutom rektorerna vid alla dessa läroverk må af vederbörande kommuner såsom hittills åtnjuta fri bostad eller hyresersättning;

för *lektorer*: fyra lönegrader å 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor och 4) 3,600 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till högre lönegrad efter fem års för nit och skicklighet vitsordad tjänstgöring;

för *adjunkter* vid *högre* och *femklassiga* läroverk: fyra lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 2,000 kronor, 3) 2,500 kronor och 4) 3,000 kronor, jemte tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

för *musiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,000 kronor, 2) 1,200 kronor, 3) 1,400 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälla för lektorer och adjunkter; vid *femklassiga* läroverk lön 500 kronor;

för *gymnastiklärare*: vid *högre* läroverk tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor, med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

för *teckningslärare*: vid *högre* läroverk med *befattning af 1:sta klassen*

tre lönegrader å 1) 2,000 kronor, 2) 2,250 kronor och 3) 2,500 kronor; med *befattning af 2:dra klassen* tre lönegrader å 1) 1,500 kronor, 2) 1,750 kronor, 3) 2,000 kronor; med *befattning af 3:dje klassen* tre lönegrader å 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor och 3) 1,600 kronor, alla med uppflyttningsrätt lika som musiklärare; vid *femklassiga* läroverk lön 600 kronor;

att *gymnastiklärare* skall vara skyldig tjenstgöra för den fastställda lönen vid *högre* läroverk 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; samt *teckningslärare* vid *högre* läroverk med befattning af 1:sta klassen 25, med befattning af 2:dra klassen 20, med befattning af 3:dje klassen 16 timmar i veckan; vid *femklassiga* läroverk 8 timmar i veckan; men att ytterligare tjenstgöringsskyldighet må kunna åläggas gymnastik- och teckningslärare mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare vid femklassigt läroverk eller i första och andra lönegraden vid högre läroverk samt af 100 kronor åt lärare i tredje lönegraden;

att gymnastiklärare vid högre läroverk, som icke sjelf eger erforderlig skicklighet att meddela undervisning i exercis och militärofningar, skall på egen bekostnad aflöna det biträde, som i sådant hänseende pröfvas behöfligt och af vederbörande godkännes;

att tjenstgöringspenningarne skola för alla lärare, rektorerna undantagne, beräknas utgå för läsår med 39 läsveckor; att de i rektorernas aflöning ingående tjenstgöringspenningar skola beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t fastställas; samt att tjenstgöringspenningarne icke få af tjenstens innehafvare uppbäras under tjenstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som är domkapitelsledamot, endast åtnjuter ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjenstgöringspenningarne icke må ske;

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt denna lönereglering kommer lärare till del, skola gälla såsom vilkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat är berättigad till ersättning för indelt lön, skall frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af lön, i hvilken ingår afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, skall vara pliktig att, sedan en undersökning af dessa förmånens beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vidkännas antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de äro i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag till tjensten, som kan i

vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarar den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagen lönereglering kan komma att vinna; 3) att den genom kongl. cirkulären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldighet för visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärlige vid det läroverk, der de äro anstälde, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk helst inom stiftet, skall åligga äfven öfriga vid de högre och femklassiga allmänna läroverken anstälde lärare, intill dess de uppnått 45 års ålder; samt 4) att lärare skall vara skyldig att från tjänsten afgå med pension enligt de bestämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering fastställas; äfvensom

att hvarje lärare, som varder utnämnd till tjänst, med hvilken rätt till särskilda förmåner är förenad, skall vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som Eders Kongl. Maj:t framdeles kan finna lämpligt besluta, till ett belopp, icke öfverstigande det, hvartill de i lönen ingående särskilda förmåner efter skälig uppskattning sig belöpa.

Denna fråga har, sedan kamrarne i afseende derå fattat olika beslut, förfallit; hvilket Riksdagen skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

I fråga om de allmänna läroverken har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit

b) *med afseende på de extra ordinarie ämneslärares aflöning:*

att, derest icke Eders Kongl. Maj:t i särskilda fall annorlunda bestämmer, dels *vikarierande lektor*, som icke innehar ordinarie läraretjänst, må, om han fullgjort stadgade villkor för att kunna till lektor utnännas, uppbära arfvode efter 2,000 kronor, men eljest efter 1,800 kronor för år räknadt, dels *vikarierande adjunkt* eller *kollega* äfvensom *extra lärare* må, om han efter aflagd akademisk examen, som enligt gällande bestämmelser medför eller af Eders Kongl. Maj:t genom särskildt beslut förklarats medföra behörighet till lärarebefattning, vederbörligen genomgått stadgad profårskurs, uppbära arfvode efter 1,800 kronor, men eljest efter 1,500 kronor för år räknadt.

I 1890 års kongl. proposition angående ändrade bestämmelser med afseende på de allmänna läroverken och pedagogierna hade rörande extra lärares aflöning föreslagits, att *vikarierande lektor*, som icke inne-

har ordinarie läraretjänst, må, om han fullgjort stadgade vilkor för att kunna till lektor utnämnas, uppbära arfvode efter 2,000 kronor, men eljest efter 1,800 kronor för år räknadt; samt att *vikarierande adjunkt* eller *kollega* äfvensom *extra lärare* må, om han efter aflagd akademisk examen, som medför behörighet till lärarebefattning, vederbörligen genomgått stadgad profärskurs, uppbära arfvode efter 1,800 kronor, men eljest efter 1,500 kronor för år räknadt.

Med anledning af detta förslag i 1890 års kongl. proposition har departementschefen i sitt anförande till statsrådsprotokollet erinrat, att det inträffat, att Eders Kongl. Maj:t, då en lärarebefattning under en längre tid bort hållas ledig eller af annan anledning måst uppehållas af vikarie, på det att läroverket måtte kunna erhålla en fullt kvalificerad lärare till platsens skötande och icke löpa fara att allt för snart förlora honom, medgifvit, att ett högre vikariearfvode än det vanliga, och understundom uppgående till den med befattningen förenade lörens belopp i lägsta lönegraden, fått utgå. Sådana fall skulle säkerligen äfven i framtiden förekomma och syntes därför böra med några ord afses i den ifrågavarande punkten. Vidare skulle en sträng tolkning af berörda punkt kunna medföra, att det högre arfvodet måste vägras åtskilliga extra ordinarie lärare, som syntes böra komma i åtnjutande deraf. Departementschefen tänkte här närmast på dem, som aflagt både filosofie kandidat- och dimissionsexamen, men hvilka, ehuru de idkat långt vidsträcktare akademiska studier, än som i regeln erfordrades för behörighet till adjunktsbefattning, dock kunde sakna dylik behörighet, emedan deras kandidatexamen icke omfattade alla därför erforderliga ämnen. Då sådana kandidater genom Eders Kongl. Maj:s beslut vunnit kompetens till ordinarie lärarebefattning, syntes de äfven böra komma i åtnjutande af det högre arfvodesbeloppet. Denna förmån borde äfven billigtvis tillkomma andra extra ordinarie ämneslärare, hvilkas akademiska examen icke omedelbart medförde kompetens till ordinarie lärarebefattning, men som på grund af annan vetenskaplig eller pedagogisk förtjänst genom Eders Kongl. Maj:ts beslut erhöle sådan kompetens.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hade i föreliggande kongl. proposition insatts efter orden »examen, som medför» orden »eller af Kongl. Maj:t genom särskildt beslut förklarats medföra» (behörighet till lärarebefattning).

Men när en så sträng tolkning som den af departementschefen omförmälda otvifvelaktigt icke är af nöden, har Riksdagen ansett de ofvan anförda tillagda orden obehöfliga. Och då dispens i fråga om genomgående af profär icke i propositionen angifvits såsom af lika

verkan med vederbörligen genomgången profärskurs, samt denna omständighet, vid det förhållande att dispens med afseende å examen särskildt omnämnts, torde kunna vålla tvifvel, huruvida extra lärare, som erhållit dispens från profärskurs, är berättigad till det högre arfvodet, anser Riksdagen de sålunda inskjutna orden böra utgå. Riksdagen finner detta så mycket hellre kunna ske, som genom de i början af stycket förekommande orden »derest icke Kongl. Maj:t i särskilda fall annorlunda bestämmer», Eders Kongl. Maj:t lär vara oförhindrad att, såsom hittills skett, tillerkänna det högre arfvodet åt extra lärare, som, oberoende utaf aflagda prof, i enlighet med §§ 53 och 55 i stadgan för rikets allmänna läroverk, förklarats kompetent att söka ordinarie lärarebefattning.

På grund häraf har Riksdagen med afseende på de extra ordinarie ämneslärares aflöning beslutit att, derest icke Eders Kongl. Maj:t i särskilda fall annorlunda bestämmer, dels *vikarierande lektor*, som icke innehar ordinarie läraretjänst, må, om han fullgjort stadgade vilkor för att kunna till lektor utnämnas, uppbära arfvode efter 2,000 kronor, men eljest efter 1,800 kronor för år räknadt, dels *vikarierande adjunkt* eller *kollega* äfvensom *extra lärare* må, om han efter aflagd akademisk examen, som enligt gällande bestämmelser medför behörighet till lärarebefattning, vederbörligen genomgått stadgad profärskurs, uppbära arfvode efter 1,800 kronor, men eljest efter 1,500 kronor för år räknadt.

I sammanhang härmed har Eders Kongl. Maj:t föreslagit

c) *med afseende på terminsafgifternas förhöjning:*

att — under förutsättning att den föreslagna löneregleringen för lärarne vinner fastställelse — lärjunge, som är vid allmänt läroverk inskrifven, skall, förutom nu utgående afgifter, från och med vårterminen 1893 för hvarje termin erlægga till statsverket:

inom 1:sta, 2:dra och 3:e klasserna	10 kronor,
» 4:de och 5:te klasserna	20 »
» 6:te och 7:de »	30 »

att befrielse från nämnda afgift må kunna beviljas *medellöse* lärjungar, så vida de genom fallenhet för studier, flit och godt uppförande anses böra till erhållande af denna förmån komma i åtanke;

att befrielse från afgiftens halfva belopp må kunna beviljas *mindre bemedlade* lärjungar, som uppfylla det för hel befrielse stadgade villkor;

att å hvarje skolstadium (klasserna 1—3, 4—5 samt 6—7) icke mer än 15 procent af stadiets hela lärjungeantal må erhålla *hel* befrielse och icke mer än 20 procent *half* sådan, hvarvid dock, om så pröfvas nödigt, *två* halfva befrielser må kunna sättas i stället för *en* hel sådan eller omvänt, blott att hela det för hvarje termin inom stadiet debiterade afgiftsbelopp ej understiger 75 procent af hvad det skulle utgöra, om alla lärjungarne erlade full afgift;

att förslag å de lärjungar, som skola komma i åtnjutande af befrielse, upprättas af en nämnd, bestående af läroverkets rektor såsom ordförande, klassföreståndaren för den klass eller afdelning, som frågan i hvarje särskildt fall gäller, samt en af läroverksstadens kommunalstyrelse och två af vederbörande landsting valde ledamöter, hvilket förslag derpå underställes eforus till pröfning och stadfästelse;

att uppbörden af samtliga terminsavgifter verkställas på utsatt tid, minst 14 dagar efter det tillkännagifvande skett angående de beviljade befrielserna, och senast 8 veckor efter terminens början;

att uppbörden af de till statsverket ingående avgifterna redovisas af rektor, i länen till landtränterierna och i Stockholm till statskontoret, för vårterminen före juni månads och för höstterminen före december månads slut;

att lärjunge, som ej före lästerminens utgång erlagt stadgade avgifter, skall från läroverket uteslutas, intill dess den resterande afgiften blifvit gulden; samt

att, om lärjunge, som enligt näst föregående punkt blifvit från läroverket utesluten, önskar erhålla afgangsbetyg, sådant må för honom utfärdas; dock att å detsamma skall antecknas den skuld, i hvilken han häftar på grund af uraktlåtenheten att erlægga de stadgade avgifterna.

På grund af kamrarnes ofvan omförmälda skiljaktiga beslut i afseende å mom. a) af ifrågavarande punkt har förevarande, med mom. a) sammanbundna mom. c) förfallit; hvilket Riksdagen härigenom får för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

I nionde punkten har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit

d) med afseende på mindre läroverks ombildning m. m.:

att treklassiga allmänna läroverken i Söderköping, Vimmerby, Asker-

sund, Sala, Sölvesborg, Trelleborg, Marstrand, Strömstad, Amål, Filipstad, Skellefteå och Örnsköldsvik, tvåklassiga pedagogierna i Södertelge, Köping och Nora samt enklassiga pedagogien i Simrishamn må ombildas till mindre, allmänna läroverk med tre ämneslärare, under vilkor att vederbörande kommun åtager sig att tillhandahålla erforderliga och lämpliga undervisningslokaler och bostad eller hyresersättning åt rektor;

att under samma vilkor, som i föregående punkt nämnts, ett nytt mindre, allmänt läroverk med tre ämneslärare må upprättas i Motala;

att treklassiga allmänna läroverken i Alingsås, Falköping, Engelholm, Varberg och Arvika må ombildas till mindre, allmänna läroverk med fyra ämneslärare, under vilkor att vederbörande kommun åtager sig samma skyldigheter med afseende på undervisningslokaler och rektorsbostad, som föreslagits beträffande dylikt läroverk med tre ämneslärare;

att förslag å de lärjungar, som skola komma i åtnjutande af befrielse från den till statsverket ingående terminsafgiftens hela eller halfva belopp, må upprättas af en nämnd, bestående af läroverkets rektor såsom ordförande, en af vederbörande landsting och en af läroverksstadens kommunalstyrelse vald medlem, hvilket förslag derpå underställes eforus till pröfning och stadfästelse;

att lärarepersonalen vid ett mindre läroverk med tre ämneslärare må utgöras af: en rektor med en aflöning af 3,500 kronor, deraf 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, och ett ålderstillägg å 500 kronor efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring såsom rektor, jemte fri bostad; en adjunkt med vanlig adjunktsaflöning; en kollega med lön af 2,000 kronor jemte 2 ålders-tillägg, hvarterda å 250 kronor, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring; en musiklärare med arfvode af 300 kronor; en gymnastiklärare med arfvode af 300 kronor och tjänstgöringsskyldighet af 4 timmar i veckan; samt en teckningslärare med arfvode af 500 kronor och undervisningsskyldighet af 7 timmar i veckan;

att angående lärarepersonalen vid mindre läroverk med 4 ämneslärare må gälla samma bestämmelser, som vid läroverk med 3 ämneslärare med undantag deraf, att lärarepersonalen ökas med en adjunkt;

att rektorerna vid de i föregående punkter afsedda läroverken må tillsättas på förordnande under viss tid, och att samtliga lärare vid dylikt läroverk må vara förbundne att, derest läroverket upphör eller förändras, öfvertaga den tjänstgöring vid läroverk, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäl dem anvisa;

att lärarne vid de treklassiga allmänna läroverk och de pedagogier, som föreslagits till ombildning, må, intill dess ombildningen hunnit verk-

ställas eller annorlunda varder bestämdt, åtnjuta de löneförmåner, som hittills till dem utgått;

att de mindre läroverken må inrättas enligt realliniens undervisningsplan med de ändringar deri, som på framställning af vederbörande kommunalstyrelse eller läroverkskollegium kunna af Eders Kongl. Maj:t medgifvas; samt

att mindre läroverk må på framställning af vederbörande kommunalstyrelse kunna inrättas såsom samskola för gossar och flickor, och att i sådant fall Eders Kongl. Maj:t må ega att — med undantag af rektorsbefattningen — utbyta de å läroverkets stat upptagne manlige lärare mot fast anställda ämneslärarinnor med en aflöning af 1,500 kronor, deraf 600 kronor tienstgöringspenningar, och två ålderstillägg, hvardera å 250 kronor, efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tienstgöring, äfvensom att för undervisningens anordnande använda de å läroverkets stat härigenom besparade beloppen; allt under vilkor att vederbörande kommun åtager sig att gälda de kostnader, som för undervisningens uppehållande blifva erforderliga utöfver hvad läroverkets stat upptager och det särskilda statsbidrag, hvarom i nästa punkt förmåles.

Jemväl hvad Eders Kongl. Maj:t i detta afseende föreslagit har genom kamrarnes olika beslut förfallit.

Eders Kongl. Maj:ts förslag:

e) *med afseende å behovet af särskildt statsbidrag till vissa mindre läroverk:*

att Riksdagen måtte bevilja ett förslagsanslag å 8,000 kronor, hvaraf bidrag kunde lemnas till undervisningens uppehållande vid mindre, såsom samskola inrättadt allmänt läroverk, då det i läroverkets stat upptagna anslag visat sig icke vara tillräckligt för ändamålet, dock att berörda bidrag icke finge öfverstiga det belopp, hvartill de till statsverket inflytande terminsafgifterna från läroverket under kalenderåret uppgått, har likaledes genom kamrarnes olika beslut förfallit.

Eders Kongl Maj:t har i förevarande punkt föreslagit

f) *med afseende å förändrade anordningar vid Jakobs femklassiga läroverk i Stockholm:*

att profårskurs för blifvande lärare vid mindre läroverk med tre eller fyra ämneslärare må anordnas vid Jakobs läroverk, och att vid detta läroverk må för sådant ändamål inrättas en särskild afdelning, samt att till bestridande af kostnaderna härför må af reservationerna å anlagen till de allmänna läroverken användas ett belopp af högst 14,200 kronor årligen;

att lärjunge, som intagits vid den afdelning af Jakobs läroverk, der olika årsklasser undervisas tillsammans, må befrias från all terminsafgift; samt att gymnastiklärarebefattningen vid Jakobs läroverk må indragas.

I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen beslutit, att gymnastiklärarebefattningen vid Jakobs läroverk i Stockholm må indragas. Men hvad Eders Kongl. Maj:t under detta moment i öfrigt föreslagit har genom kamrarnes skiljaktiga beslut förfallit.

I nionde punkten har Eders Kongl. Maj:t föreslagit

g) *med afseende på behovet af skolläkare:*

att vid hvarje allmänt läroverk må anställas en läkare för att utöfva tillsyn öfver lärjungarnes helsotillstånd och biträda rektor vid öfvervakandet af de hygieniska anordningarna vid läroverket; samt

att skolläkaren må såsom arfvode uppbära dels af läroverkets ljus- och vedkassa 1 krona om året för hvarje under höstterminen närvarande lärjunge, dels af statsmedel årligen: vid de högre läroverken 150 kronor, vid de femklassiga 100 kronor och vid de mindre 50 kronor.

Riksdagen har på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning, att Riksdagen beslutit att vid hvarje högre eller femklassigt allmänt läroverk skall anställas en läkare för att utöfva tillsyn öfver lärjungarnes helsotillstånd och biträda rektor vid öfvervakandet af de hygieniska anordningarna vid läroverket; samt att skolläkaren må såsom arfvode uppbära dels af läroverkets ljus- och vedkassa 1 krona om året för hvarje under höstterminen närvarande lärjunge, dels af statsmedel årligen: vid de högre läroverken 150 kronor och vid de femklassiga 100 kronor.

I samma punkt har Eders Kongl. Maj:t ytterligare föreslagit

h) med afseende å pensionsreglering för lärarne vid de allmänna läroverken:

att, med undantag af gymnastiklärare och af ämneslärarinnor vid mindre läroverk, öfriga ordinarie lärare och lärarinnor vid rikets allmänna läroverk skola hafva rättighet och, hvad angår de lärare och lärarinnor, som ingå på den nya lönestaten eller som utnämnas efter det kungörelse i ämnet utkommit, äfven skyldighet att vid uppnådda 65 lefnadsår och minst 35 tjänstår med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjensten afgå, Eders Kongl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas i tjensten kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå;

att ordinarie gymnastiklärare vid förenämnda läroverk, då de uppnått 60 lefnadsår och minst 30 tjänstår, skola under i öfrigt enahanda vilkor och förutsättningar, som för öfrige lärare blifvit föreslagna, hafva samma rätt och skyldighet att från tjensten afgå med pension, som nästföregående moment innehåller beträffande öfrige lärare; samt

att ämneslärarinnor vid mindre, allmänna läroverk skola hafva så väl rättighet som skyldighet att vid uppnådda 55 lefnadsår och minst 25 tjänstår från tjensten afgå med pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 1,200 kronor, Eders Kongl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas i tjensten kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå.

Då, såsom ofvan meddelats, ej allenast frågan om lönereglering för lärarne vid de högre och femklassiga allmänna läroverken utan äfven förslaget om inrättande af mindre, allmänna läroverk förfallit, har äfven hvad i förestående moment föreslagits i afseende å pensionsregleringen förfallit; hvilket Riksdagen skolat för Eders Kongl. Maj:t annåla.

Slutligen har Eders Kongl. Maj:t i den ifrågavarande nionde punkten föreslagit

i) med afseende på behofvet af förhöjning i ordinarie anslaget till allmänna läroverken:

att Riksdagen må bevilja en förhöjning af reservationsanslaget till de

allmänna läroverken från nuvarande beloppet, 2,902,453 kronor 36 öre, till 3,609,002 kronor, eller med 706,548 kronor 64 öre.

Då den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna lönereglering för lärarne vid de högre och femklassiga allmänna läroverken, i hvilken lönereglering det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna ordinarie anslaget i kontant till de allmänna läroverken egde en bland sina hufvudsakligaste förutsättningar, genom kamrarnes skiljaktiga beslut icke kommit till stånd, kräfvades alltså för år 1893 för de allmänna läroverken samma ordinarie anslag som för innevarande år med de ändringar allena, som betingas af Riksdagens här ofvan anmälda beslut om indragning af gymnastiklärarebefattningen vid Jakobs femklassiga läroverk i Stockholm och om anställande af skolläkare vid de högre och femklassiga läroverken.

Det ordinarie anslaget till de allmänna läroverken utgör för närvarande	kr. 2,902,453: 36.
--	--------------------

Från detta belopp skall emellertid afgå lönen för gymnastikläraren vid Jakobs läroverk	» 600: —
---	----------

	kr. 2,901,853: 36,
--	--------------------

hvaremot tillkomma arfvoden åt skolläkare	» 7,550: —
---	------------

då således det för år 1893 erforderliga ordinarie anslaget uppgår till	kr. 2,909,403: 36,
---	--------------------

hvilket förutsätter en förhöjning i det nuvarande anslaget med 6,950 kronor, eller, för vinnande af en jemn slutsumma å anslagstiteln, 6,950 kronor 64 öre.

Med anledning häraf har Riksdagen höjt reservationsanslaget till de allmänna läroverken från nuvarande beloppet, 2,902,453 kronor 36 öre, till 2,909,404 kronor, eller med 6,950 kronor 64 öre.

Pedagogier och folkskolor.

10:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning angående ombildning af pedagogierna i Södertelge, Köping, Nora och Simrishamn till mindre, allmänna läroverk har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att — under förutsättning deraf att Riksdagen medgäfvde, att pedagogierna i Södertelge, Köping, Nora och Simrishamn måtte ombildas — ordinarie anslaget i kontant till pedagogier och folkskolor måtte nedsättas med 19,381 kronor eller från 24,417 kronor till 5,036 kronor.

Då den Eders Kongl. Maj:ts framställning, som utgör förutsättningen för ifrågavarande förslag, icke vunnit Riksdagens bifall, har, såsom en följd deraf, ordinarie anslaget i kontant till pedagogier och folkskolor i riksstaten för år 1893 uppförts med samma belopp som i riksstaten för innevarande år, eller med 24,417 kronor.

Folkundervisningen.

11:o) Enär för beredande af den uppflyttning i högre lönegrad, som efter gällande bestämmelser tillkomme lärare och lärarinnor vid folkskolelärarseminarierna, erfordrades, enligt en inom ecklesiastikdepartementet uppgjord approximativ beräkning, från och med år 1893 ett belopp af 5,000 kronor utöfver hvad förut vore för detta ändamål anslaget, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande måtte för berörda ändamål ökas med 5,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

12:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att, för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärarseminariet i Vexjö, anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande måtte höjas med 1,500 kronor.

Då Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke gifvit anledning till någon Riksdagens erinran, har Riksdagen, som, enligt hvad här nedan anmäles, jemväl bifallit ett af Eders Kongl. Maj:t framlagdt förslag om anvisande på extra stat för år 1893 af anslag till lokal och verktyg för den ifrågasatta slöjdundervisningen, för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärarseminariet i Vexjö höjt anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande med 1,500 kronor.

13:o) På grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärarinneseminarierna i Falun och Umeå ökat anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande med 1,600 kronor.

14:o) Med bifall till en utaf Eders Kongl. Maj:t i särskild till Riksdagen aflåten proposition (n:o 43) gjord framställning har Riksdagen medgifvit, att det till anskaffande af undervisningsmateriel m. m. för folkskolor anvisade anslag må användas äfven till anskaffande af tjenlig materiel för döfstumundervisningen, samt att så väl denna sistnämnda materiel som ock den, hvilken blifvit anskaffad för de allmänna folkskolorna, må på requisi-

tion af vederbörande skolstyrelser få hållas döfstumskolorna till handa på samma vilkor, som den tillhandahålles åt de allmänna folkskolorna.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, nu 3,525,000 kronor, måtte ökas till 3,725,000 kronor, eller med 200,000 kronor.

I en till Riksdagen den 10 sistlidne mars aflåten särskild proposition (n:o 42) har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att medgifva den ändring i gällande bestämmelser om aflöning och lönetillskott åt folkskolelärare, att tjenstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skulle anses lika med tjenstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola såväl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjenstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott.

Enär å förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor sedan år 1890 uppstått en brist af 322,491 kronor 23 öre och med ledning af hvad Eders Kongl. Maj:t i ärendet föreslagit, har förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor, nu 3,525,000 kronor, i riksstaten för nästkommande år uppförts till ett med 200,000 kronor förhöjdt belopp, eller till 3,725,000 kronor.

Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, har Riksdagen vidare medgifvit, att tjenstgöring efter behörigt förordnande såsom lärare eller lärarinna vid någon med folkskolelärare- eller folkskolelärarinneseminarium förenad öfningsskola skall anses lika med tjenstgöring såsom ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola så väl i afseende å rätt för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola att efter viss tids tjenstgöring erhålla i årlig lön minst 700 kronor, som i afseende å rätt för skoldistrikt att för sådan lärare eller lärarinna erhålla högsta medgifna lönetillskott.

Veterinärundervisningen.

16:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att i staten för veterinärinstitutet i Stockholm bevilja en förhöjning af 1,500 kronor till byggnaders och stängsels underhåll, hvarigenom anslaget till nämnda institut, nu 49,100 kronor, skulle komma att uppgå till 50,600 kronor.

Att en förhöjning af ifrågavarande anslag är af behovet påkallad, finner Riksdagen vara ådagalagd, men Riksdagen hyser den mening, att förhöjningen utan olägenhet kan begränsas i större mån än nu ifrågasatts. Såsom skäl för förhöjningen har nemligen bland annat anförts, att ganska omfattande underhållsarbeten å institutets byggnader inom kort måste utföras; men dylika större reparationer böra, enligt Riksdagens förmenande, der de befinnas af behovet påkallade, verkställas med medel, som på extra stat för en gång anvisas för ändamålet, och med denna uppfattning kan Riksdagen icke nu medgifva en så jämförelsevis betydlig ökning af det ordinarie underhållsanslaget, som den Eders Kongl. Maj:t föreslagit, eller med 75 procent. Härtill kommer, att enligt Riksdagens åsigt det omkring institutets tomt löpande staket af trä, hvars underhåll betingar en icke obetydlig kostnad, på vissa sträckor torde kunna utbytas mot någon annan, billig och varaktig hägnad, hvarigenom utgifterna för stängsels underhåll skulle kunna för framtiden nedbringas. Med afseende å dessa särskilda omständigheter har Riksdagen ansett anslagsförhöjningen böra bestämmas till allenast 1,000 kronor, och att följaktligen anslaget till institutet i dess helhet bör fastställas till 50,100 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen i staten för veterinärinstitutet i Stockholm beviljat en förhöjning af 1,000 kronor till byggnaders och stängsels underhåll, hvarigenom anslaget till nämnda institut, nu 49,100 kronor, kommer att uppgå till 50,100 kronor, samt hela anslagstiteln för veterinärundervisningen, nu 50,500 kronor, höjts till 51,500 kronor.

Vetenskapsakademien.

17:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att under i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1892 omfördt vilkor ordinarie anslaget till vetenskapsakademien, nu 44,980 kronor, måtte, minskadt med dels de vid 1862—1863 och 1876 årens riksdagar till expenser vid naturhistoriska riksmuseum beviljade medel, tillhoppa 7,470 kronor, dels det för meteorologiska centralanstalten anvisade anslag, 25,050 kronor (deraf 16,000 kronor reservationsanslag), i riksstaten upptagas med återstående 12,460 kronor.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har af Riksdagen bifallits.

Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien.

18:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen medgifvit att i det å vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademiens stat uppförda anslag, 300 kronor, för underhåll och fortsättning af inredningen i statens historiska museum och myntkabinettet må beviljas en förhöjning af 700 kronor, hvarigenom akademiens ordinarie anslag, nu 28,750 kronor, kommer att ökas till 29,450 kronor.

Musikaliska akademien.

19:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till understöd åt inhemska tonsättare uppföra under musikaliska akademien stat ett årligt anslag af 6,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t. efter akademiens hörande, fördelas.

Enligt Riksdagens uppfattning kan det anses vara en statens uppgift att bidraga till den musikaliska konstens uppodling. Att i det afseendet beviljandet af anslag till understöd åt inhemska tonsättare skulle visa sig som ett verksamt medel, om det lemnades i rätt form och så, att konstnärernas och konstens utveckling derigenom fullt tillgodosåges, torde vara obestriddigt, och staten lär vid sådant förhållande icke böra undandraga sig att främja den i så hög grad allmänbildande och för vida kretsars uppfattning tillgängliga tonkonstens utveckling inom landet, lika litet som den gjort det i fråga om vitterheten och de bildande konsterna. För ett rätt främjande af det erkännansvärda ändamålet måste det emellertid vara af vigt att finna det bästa sättet för statens medverkan. Af hvad akademien uti sin i förevarande fråga till Eders Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelse meddelat om förhållandena i Norge och Danmark i detta afseende synes framgå, att bidrag åt tonsättare lemnats under olika former, nemligen dels såsom fast eller tillfälligt understöd, dels såsom reseanslag, dels ock såsom hedersgåfvor på lifstid. Hvad nu först beträffar det sista sättet för statsanslags meddelande, synes det Riksdagen, som om ett beslut härom borde, för att få sin rätta betydelse, blifva beroende på pröfning af Konung och Riksdag och icke sättas i sammanhang med dispositionen på angifvet sätt af ett så beskaffadt årsanslag, som nu blifvit ifrågasatt. I hvad mån åter genom det nu äskade anslaget för öfrigt uppmuntran skulle anses kunna och böra lemnas åt tonsättare,

som deraf må hafva gjort sig fullt förtjenta, eller åt yngre krafter med hänsyn till förhoppningar om en lifskraftig musikalisk utveckling eller ock komma båda dessa grupper till godo, derom lemna akademien framställning icke tillräcklig upplysning. Med afseende härå och då Riksdagen saknar ledning för att rätt kunna bedöma, i hvad mån anslaget skulle blifva verkligt fruktbringande för den inhemska tonsättarkonsten, i det att de hufvudsakliga villkoren för tillgodonjutande af andel deri, om de ock varit föremål för öfvervägande, dock ej blifvit närmare angifna, finner sig Riksdagen, ehuru den till fullo behjertar angelägenheten af det främjande från statens sida af tonsättarkonsten, hvarom nu är fråga, dock i sakens nuvarande skick icke kunna till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning lemna bifall.

Naturhistoriska riksmuseum.

20:o) I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen beslutit, att det ordinarie anslaget till naturhistoriska riksmuseum, nu 67,550 kronor, skall, ökad med de vid 1862—1863 och 1876 årens riksdagar till expenser vid museet beviljade, för närvarande under rubriken »Vetenskapsakademien» uppförda medel, tillhopa 7,470 kronor, upptagas i riksstaten med 75,020 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

21:o) I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen likaledes beslutit, att bland de ordinarie anslagen i riksstaten skall, näst efter anslagsrubriken »Naturhistoriska riksmuseum», införas en ny rubrik, »Meteorologiska centralanstalten», och under denna rubrik uppföras det för anstalten nu under rubriken »Vetenskapsakademien» anvisade anslag, 25,050 kronor (deraf 16,000 kronor reservationsanslag).

Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

22:o) Inom Riksdagen har förslag blifvit väckt derom, att nuvarande förslagsanslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn måtte höjas till 70,000 kronor, att utgå med 200 kronor till hvarje bildbart, å anstalt intaget barn efter de närmare bestämmelser, som därför redan vore gällande.

Till stöd för detta förslag har anförts hufvudsakligen följande.

Oaktadt det myckna arbete, som under de senaste decennierna nedlagts i riket för vården af sinnesslöa barn både från statens, landstings, kommunernas och enskildes sida, återstode mycket att göra från det allmännas sida på detta område. Af den officiella statistiken inhemtades, att den 31 december 1885 i riket funnes sinnesslöa barn i skolåldern till ett antal af 1,472, men med all sannolikhet kunde man antaga, att detta uppgifna antal vore mycket mindre än det verkliga. Enligt beräkning öfver de icke uppgifna fallen kunde med all säkerhet antagas, att detta senare uppgått till 2,200 eller i det närmaste till 1 barn på 2,000.

Då invånarnes antal i Sverige nu närmade sig 5,000,000 menniskor, kunde man antaga, att antalet sinnesslöa barn i skolåldern för närvarande uppginge till 2,500. Om ibland dessa $\frac{3}{5}$ antoges vara mottagliga för undervisning i skolorna, skulle alltså 1,500 skolplatser vara behöfliga för hela landet.

Vid 1890 års början funnes vid alla skolorna 374 platser, och närmade sig antalet platser nu antagligen 400. Det framginge häraf, att omkring 1,100 bildbara sinnesslöa barn i skolåldern ännu saknade undervisning. Orsaken härtill vore till hufvudsaklig del ekonomisk; det nu utgående statsanslaget med 100 kronor till hvarje barn hade visserligen bidragit att förhjelpa många barn in i skolorna, men ett ännu vida större antal skulle tvifvelsutän inkomma, om anslaget höjdes till 200 kronor för hvarje bildbart barn, som i dessa anstalter åtnjöte fullständig vård och undervisning.

Af hvad man kunde inhemta af senaste berättelser från rikets idiotskolor hade kostnaden vid flertalet af dem uppgått för hvarje å anstalt intaget barn till 400 kronor, vid några något öfver, vid några något under denna summa. Till dessa barns underhåll bidroge nu staten med 100 kronor med den bestämmelsen, att barnet skulle vara bildbart, d. v. s. mottagligt för undervisning, och ej vara öfver 15 år vid inträdet. Nu gifves många idiotiska barn, som af en eller annan anledning ej blefve intagna å anstalt förr än de vore öfver denna ålder, många, som ej vore bildbara, många epileptiska; och för alla dessa bidroge ej staten med något. En väsentlig förbättring syntes kunna uppstå, om anslaget till hvarje bildbart idiotiskt barn kunde höjas till 200 kronor, då fördelar i vården för sinnesslöa barn skulle uppstå på mer än ett sätt. Det blefve lättare att nedsätta föräldrars och kommuners bidrag till underhållet, som nu i regeln utginge för obemedlade med 100 kronor, en afgift, som för den ytlige betraktaren syntes låg nog. Men i sjelfva verket vore det just i denna punkt, som den största svårigheten uppstode, då föräldrarne

i de allra flesta fall vore medellösa. Vore det återigen kommunen, som skulle betala för barnet, så funnes äfven här hinder att bekämpa, i det att den vanliga utackorderingskostnaden för ett sådant barn understege 100 kronor, och det till följd häraf funnes kommuner, som ej vore benägna att höja sina utgifter för en i deras ögon så tröstlös sträfvan som att bereda plats, vård och undervisning för det sinnesslöa barnet. Rättvisa syntes väl också ligga deri, att statsbidraget ökades till idiotskolorna, när staten understödde döfstumundervisningen med 250 kronor för hvarje å döfstumanstalt intaget barn. Följden af ett ökad statsanslag blefve naturligtvis den, att en stor del af de nu utanför skolorna varande sinnesslöa lättare kunde få inträde å anstalterna, när den ekonomiska frågan blefve lättare öfvervunnen. Nu kunde möjligen invändas, att under sådana förhållanden blefve nuvarande anstalter öfverbefolkade, så att platser ej stode att erhålla för inträdessökanden. Detta kunde vara sant nog, men det blefve då landstingens omsorg att undanrödja detta hinder genom utvidgning af redan befintliga anstalter och skolor eller genom nybyggnad, der ingenting förut blifvit för saken åtgjordt.

Genom förmånen att få ökad statsbidrag skulle landstingen troligen blifva villigare att göra mera för denna sak i stort sedt än hittills blifvit medhunnit. Från alla håll höjdes röster för att arbetshem, dels sjelfständiga, dels i sammanhang med redan befintliga skolor, skulle inrättas. Idiotvårdens vänner kände djupt, att skolor endast fylde en del af de behof, som förefunnes. De vände sina förhoppningar till den tid, då arbetshem och asylor skulle fylla den känbara brist, som nu så ofta gjorde sig gällande, då skolan måste lemna ifrån sig antingen i skolan relativt utbildade eller ock obildbara idioter med det medvetande, att de ej skulle erhålla den ledning och vård, som de behöfde.

Som det nuvarande förslagsanslaget, 25,000 kronor, visat sig alldeles otillräckligt för det närvarande antalet i skolorna intagna barn, i det att till rikets idiotskolor utdelats 34,100 kronor under året 1891, eller i rundt tal 35,000 kronor, kunde man med skäl antaga, att vid bifall till hvad nu föreslagits förhöjning till det dubbla af denna summa skulle för den närmaste framtiden komma att behöfvas.

Mycket af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen funnit förtjent af uppmärksamhet, och särskildt har det framhållna missförhållandet mellan statens bidrag till döfstumskolorna och dess bidrag till idiotskolorna synts Riksdagen beaktansvärdt. För att ett bifall till förslaget, att staten med ett förhöjdt belopp af 200 kronor skulle bidraga till hvarje bildbart barns undervisning, skall i önskvärd mån kunna verka till ökning af antalet i skolorna intagna barn, synes emellertid

tillika böra meddelas föreskrift derom, att vederbörande skolstyrelse icke får af mindre bemedlade föräldrar fordra högre årsafgift än visst skäligt belopp, ty i annat fall kan den samhällsklass, för hvilken tillträdet till de ifrågavarande undervisningsanstalterna företrädesvis bör underlättas, eller sådana obemedlade, som icke för sina barn erhålla fattigvård, till äfventyrs icke blifva af den afsedda förmånen delaktig. Riksdagen saknar emellertid tillförlitlig utredning för att kunna bedöma, hvilket belopp i ofvan angifna hänseende må kunna anses skäligt, och anser sig icke heller kunna afgöra, huruvida det af motionären för statsunderstödet föreslagna beloppet, 200 kronor för hvarje barn, är väl afvägdt. Med afseende härå och då å andra sidan frågan om ökadt statsbidrag åt idiotskolorna synes Riksdagen allt för betydelsefull för att icke ett steg i riktning mot dess lösning nu bör tagas, har Riksdagen ansett sig böra fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på denna angelägenhet och på samma gång anhålla, att Eders Kongl. Maj:t efter vederbörlig utredning, i hvad mån och under hvilka vilkor ökadt statsunderstöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn kunde böra anvisas, ville för Riksdagen framlägga förslag i ämnet. Och Riksdagen anser en ytterligare anledning till en sådan framställning förefinnas i den omständighet, att det med skäl synes kunna ifrågasättas, huruvida icke för statsunderstödet utgående borde såsom uttryckligt vilkor föreskrifvas medverkan af landsting eller för städer, som icke i landsting deltaga, af stadsfullmäktige.

Under uttalande härå får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, i hvad mån och under hvilka vilkor ökadt statsunderstöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn må böra anvisas, och derefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill förhållandena må föranleda.

Kyrkors underhåll.

23:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen:

att, under vilkor att det anslag af 82,4461 hektoliter spanmål, hälften råg och hälften korn, som för närvarande med lösen efter medelmarkgångspris tillkomme Visby domkyrka, med slutet af år 1892 upphörde att utgå, till domkyrkans iståndsättande och framtida bestånd måtte från och med år 1893 anvisas ett årligt belopp af 1,000 kronor;

att för sådant ändamål den vid anslagsrubriken »Kyrkors underhåll» förekommande anvisning i kontant, nu 6,528 kronor, måtte höjas till 7,528 kronor; och

att den vid samma rubrik i kolumnen »Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: ersättningar» uppförda summa, 170,000 kronor, måtte nedsättas med ett jemnadt belopp af 600 kronor;

i följd hvaraf anslaget till kyrkors underhåll skulle ökas med 400 kronor, eller från 369,828 kronor till 370,228 kronor.

Enligt hvad i den kongl. propositionen meddelas, har statskontoret, hvars yttrande i ämnet inhemtats, anført, bland annat, att en förhöjning i det nu utgående anslaget syntes vara af behofvet påkallad och så mycket hellre borde ega rum, som, på sätt en af embetsverket uppgjord och vid dess utlåtande fogad förteckning närmare utvisade, till hvar och en af rikets öfriga domkyrkor utom den i Lund utginge anslag af statsmedel, vida öfverstigande det åt Visby domkyrka beviljade.

Med afseende å hvad statskontoret sålunda anført, och då Visby domkyrka endast har obetydliga egna tillgångar, har Riksdagen, som icke funnit anledning till någon erinran mot beloppet af den föreslagna anslagsförhöjningen, bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

Öfriga ordinarie anslag.

24:o) Beträffande öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag under åttonde hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, för närvarande upptaget till 23,078 kronor 64 öre, måtte höjas med 19 kronor 36 öre, eller till 23,098 kronor.

Riksdagen har för år 1893 fastställt samtliga under åttonde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, i hvilka här ofvan ändring icke blifvit särskildt anmäld, till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* till jemnande af hufvudtitelns slutsumma höjts med 11 kronor 36 öre eller från 23,078 kronor 64 öre till 23,090 kronor.

Extra anslag.

För *behof af tillfällig beskaffenhet*, hänförliga under åttonde hufvudtiteln, hafva följande anslag blifvit beviljade:

Riksarkivet.

25:o) Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som vore af vigt för fäderneslandets historia, har Eders Kongl. Maj:t för år 1893 äskat 3,000 kronor, eller samma belopp, som under flera föregående år för berörda ändamål årligen beviljats; och har Riksdagen, till fortsatt utgifvande i tryck genom riksarkivet af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, beviljat för år 1893 ett extra anslag af 3,000 kronor.

26:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till fortsatt utgifvande af »Svenska riksdagsakter» m. m., på extra stat för år 1893 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

Kongl. biblioteket.

27:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, på extra stat för år 1893 beviljat:

dels till bestridande af den med *elektrisk belysning* i kongl. bibliotekets förstuga, kapprum, låneexpedition och läsesal förenade driftkostnad 500 kronor; samt

dels till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän och vaktbetjening för särskild *eftermiddagstjenstgöring*, då kongl. biblioteket å sådan tid hålles öppet, 1,000 kronor.

Nationalmuseum.

28:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för år 1893, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, beviljat ett extra anslag af 4,000 kronor för vård, underhåll och tillökning af *statens konstindustriella samlingar*.

29:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1893 anvisa ett belopp af 7,500 kronor till förändrad *inredning af de så kallade alkovrummen m. m. i nationalmuseibygnadens öfre våning* och till *fullständiggande af brandbottnarne i samma våning*.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

Lifrustkammaren.

30:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad förut egt rum, på extra stat för år 1893 anvisat ett anslag af 5,800 kronor för tillsyn, underhåll och vård af *lifrustkammarens samlingar m. m.*

Domkapitlens expeditioner.

31:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, anvisat på extra stat för år 1893 ett anslag af 3,716 kronor för tillfällig löneförbättring åt *tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner.*

Skara domkyrka.

32:o) På grund af hvad inom Riksdagen föreslagits i fråga om beviljande af anslag för fullbordande af *restaurationsarbetet å Skara domkyrka* har Riksdagen för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka anvisat: *dels* å extra stat för år 1893 ett anslag till belopp af 35,000 kronor och *dels* på riksgäldskontoret 40,000 kronor såsom lån, att af domkyrkan återgäldas medelst en årlig annuitet af fem procent å den ursprungliga lånesumman, af hvilken annuitet skall beräknas fyra procent ränta å det vid hvarje liquid återstående oguldna kapitalbeloppet, och återstoden anses såsom kapitalafbetalning, allt under vilkor att någon utbetalning icke må ega rum, förr än styrkt blifvit, att domkyrkans byggnadskassa eger tillräckliga medel för arbetets fullständiga fullbordande.

Universiteten.

33:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till de vid *universiteten* befintliga *seminarier för språkvetenskap och matematik* för år 1893 beviljat extra anslag till samma belopp som förut, nemligen:

till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala.....	kronor 3,000: —
till det språkvetenskapliga seminariet i Lund	» 2,950: —
till det matematiska seminariet i Upsala	» 1,500: —
till det matematiska seminariet i Lund	» 1,500: —

34:o) Sedan 1889 års Riksdag, på det att *laboratorstjensten i experimentel fysik* samt *observatorstjensten i astronomi* vid universitetet i Upsala måtte kunna med ordinarie innehafvare förses, för hvardera af nämnda befattningar beviljat 3,000 kronor årligen, att utgå intill dess adjunktlöner blefve härför tillgängliga, samt i berörda afseende för hvar af åren 1890—1892 anvisats 6,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t, då medel å universitetets stat ännu ej blifvit för ifrågavarande ändamål disponibla, föreslagit Riksdagen att för år 1893 till aflöning åt laboratorn i experimentel fysik och observatorn i astronomi vid universitetet i Upsala anvisa 3,000 kronor för hvardera befattningen, eller tillhoppa 6,000 kronor.

I en den 4 februari innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (n:o 30) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att adjunkten vid universitetet i Upsala, filosofie doktorn Lars Edman måtte förklaras berättigad att från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från adjunktbefattningen kunde vara honom beviljadt, under sin återstående listid uppbära utöfver den honom enligt kongl. brefvet den 6 juni 1873 tillkommande pension å allmänna indragningsstaten af 2,500 kronor en pensionsförhöjning af 500 kronor, eller tillsammans 3,000 kronor. Då denna Eders Kongl. Maj:ts framställning, på sätt i Riksdagens skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel anmäles, af Riksdagen bifallits, läser adjunkten Edmans afskedstagande vara förestående, och derefter blir hans nu innehafvande adjunktslön disponibel såsom tillgång vid bestridandet af aflöningen åt förenämnde laborator och observator. Det för sistnämnda ändamål nu åskade anslagsbelopp, 6,000 kronor, torde alltså till en del icke behöfva utgå, men vid det förhållande, att Edman ännu icke erhållit afsked, läser anslaget böra till oförändradt belopp i riksstaten uppföras, hvarför Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

35:o) Sedan Riksdagen *dels* år 1888 beviljat 36,000 kronor för anställande vid Upsala universitet under sex år af *lärare i tyska, franska och engelska språken* enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, *dels ock* anvisat af nämnda belopp 6,000 kronor för hvar af åren 1889, 1890, 1891 och 1892, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af omförmälda anslag måtte för år 1893 på extra stat anvisas 6,000 kronor; och har denna Eders Kongl. Maj:ts framställning af Riksdagen bifallits.

36:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen medgifvit att, utan hinder af de vilkor, som fästats vid beviljadt statsunderstöd till *Carolina rediviva-byggnadens omändring* i enlighet med fastställd plan, i byggnadens bottenväning må anbringas längs väggarne

löpande gallerier af trä i stället för transversala gallerier af jern samt mezzaninfönstren förblifva vid sin nuvarande storlek.

37:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1893 anvisa ett belopp af 2,500 kronor till arfvoden åt *extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala*.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har vunnit Riksdagens bifall.

38:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1893 beviljat följande anslag till den *mineralogisk-geologiska institutionen vid universitetet i Upsala*, nemligen:

för inköp af kristallmodeller och preparat.....	kr.	2,200: —
» » » kartor och litteratur	»	3,000: —
» fullbordandet af institutionens inredning med mikroskop- bord, montrar, skåp m. m.	»	5,000: —

eller ett sammanlagdt belopp af 10,200 kronor.

39:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till nya byggnader och förändringar vid universitetets i Upsala botaniska institution bevilja ett extra anslag af 62,000 kronor samt deraf anvisa 31,000 kronor att utgå under år 1893.

Genom den till statsrådsprotokollet lemnade utredningen i ämnet har Riksdagen ansett behöfligheten af det ifrågasatta byggnadsföretaget vara till fullo styrkt, och den i sanitärt hänseende ogynnsamma beskaffenheten af särskildt de bostadslägenheter, som nu äro anvisade underträdgårdsmästarne och trädgårdsmedhjelparne, har äfven synts Riksdagen tala för ifrågavarande företags snara åvägabringande. Riksdagen har emellertid trots sig böra ifrågasätta, att genom de för institutionens föreståndare och akademiträdgårdsmästaren afsedda bostadslägenheternas sammanförande i en gemensam byggnad, utgiften för ifrågavarande lägenheters anskaffande må begränsas till lägre belopp, än som af Eders Kongl. Maj:t beräknats, och har Riksdagen i sådant hänseende ansett det af Eders Kongl. Maj:t för byggnadsföretaget äskade anslaget kunna nedsättas med 6,000 kronor. Äfven kostnaden för den för underträdgårdsmästarne och trädgårdsmedhjelparne afsedda träbyggnaden har förefallit Riksdagen väl högt upptagen, men då Riksdagen för sin del håller före, att tvättstugan och bagarstugan, hvilka enligt förslaget skulle inrymmas i oförmälda byggnad, i stället böra förläggas till en fristående mindre byggnad, har Riksdagen icke tilltrött sig kunna föreslå någon nedsättning å ifrågavarande utgiftspost.

I betraktande af det trängande behovet af att vissa utaf de föreslagna nya bostadslägenheterna anskaffas och med afseende jemväl å önskvärdheten af att företaget i dess helhet så snart som möjligt bringas till fullbordan, har Riksdagen ansett sig böra af anslaget för år 1893 anvisa ett belopp af 30,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen till nya byggnader och förändringar vid universitetets i Upsala botaniska institution beviljat ett extra anslag af 56,000 kronor samt deraf anvisat 30,000 kronor att utgå under år 1893.

40:o) Vid 1889 års riksdag beviljades, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag och på det att *en extra ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund* måtte kunna tillsättas, ett anslag af 4,000 kronor årligen, att utgå intill dess adjunktslöner blefve härför tillgängliga; och har sagda belopp anvisats för hvarterdera af åren 1890, 1891 och 1892. Då medel å universitetets stat ännu icke vore att för ändamålet tillgå, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1893 anvisa 4,000 kronor till aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten i Lund.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

41:o) Sedan Riksdagen *dels* år 1889 beviljat 36,000 kronor för anställande vid Lunds universitet under sex år af *lärare i tyska, franska och engelska språken* enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, *dels ock* anvisat af nämnda belopp 6,000 kronor för hvarterdera af åren 1890, 1891 och 1892, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af omförmälda anslag måtte för år 1893 anvisas 6,000 kronor.

Med bifall härtill har Riksdagen till lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund på extra stat för år 1893 anvisat 6,000 kronor.

42:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1890, 1891 och 1892 egt rum, till *särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg* för år 1893 anvisat ett extra anslag af 2,000 kronor, med vilkor att Söderberg under ifrågavarande år egnar sin tjänst åt universitetets historiska museum samt mynt- och medaljkabinett.

43:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts likaledes derom gjorda framställning har Riksdagen såsom *personligt lönetillägg* för år 1893 åt *vice bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Lund August Jakob Theodor Palm* på extra stat för samma år anvisat enahanda belopp, som för ett hvar af åren 1890, 1891 och 1892 beviljats, eller 500 kronor.

44:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, såsom *personligt lönetillägg* för år 1893 åt *akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell*, på extra stat för sist nämnda år beviljat 750 kronor, deraf 150 kronor såsom tienstgöringspenningar.

45:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1893 på extra stat anvisat 1,500 kronor till arfvoden åt *extra biträden vid universitetetsbiblioteket i Lund*.

46:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till arfvode åt en *instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund* för år 1893 anvisat ett extra anslag af 500 kronor.

47:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts likaledes derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, för arbetets uppehållande vid *patologiska institutionen vid universitetet i Lund* på extra stat för år 1893 anvisat ett anslag af 500 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

48:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen jemväl för år 1893 på extra stat anvisat dels till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets gynkologiska klinik* 900 kronor; och dels till arfvode åt en *amanuens vid institutets kemiska laboratorium* 900 kronor.

49:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, på extra stat för år 1893 anvisat dels till en *pediatrisk klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* ett belopp af 1,800 kronor och dels till en *poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm* 2,800 kronor, att utgå under vilkor att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1893.

50:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till utförande af *teckningar i vetenskapliga ändamål* vid karolinska institutet beviljat ett extra anslag för år 1893 af 1,500 kronor.

51:o) Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1893 anvisat ett belopp af 10,000 kronor till inredning af ett för *medicinska kliniken* vid karolinska

institutet afsedt laboratorium och anskaffande för detsamma af erforderliga instrument och apparater.

52:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för om- och tillbyggnad af den åt *karolinska mediko-kirurgiska institutets patologiskt-anatomiska och kemiska institutioner m. m.* för närvarande upplåtna byggnad, till de nya lägenheternas inredning och förseende med uppvärmnings- och luftvexlingsinrättningar samt gas- och vattenledningar äfvensom till uppsättning å den bakteriologiska afdelningen af erforderliga instrument m. m. bevilja ett extra anslag af 120,800 kronor, deraf för år 1893 ett belopp af 60,400 kronor.

Riksdagen finner behovet af den nu ifrågasatta om- och tillbyggnaden vara till fullo ådagalagdt och har icke heller funnit anledning till någon erinran mot de för byggnadsföretaget uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, hvarför Riksdagen beviljat det äskade anslaget, 120,800 kronor. Men med afseende derå, att enligt Eders Kongl. Maj:ts af Riksdagen bifallna framställningar så många andra för behof, hänförliga under åttonde hufvudtiteln, afsedda betydande byggnadsföretag skulle under år 1893 pågå, har Riksdagen ansett, att af anslaget endast ett för grundläggnings- och dylika arbeten afsedt belopp af 25,000 kronor bör för nästkommande år anvisas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen för om- och tillbyggnad af den åt karolinska mediko-kirurgiska institutets patologiskt-anatomiska och kemiska institutioner m. m. för närvarande upplåtna byggnad, till de nya lägenheternas inredning och förseende med uppvärmnings- och luftvexlingsinrättningar samt gas- och vattenledningar äfvensom till uppsättning å den bakteriologiska afdelningen af erforderliga instrument m. m. beviljat ett extra anslag af 120,800 kronor och deraf för år 1893 ett belopp af 25,000 kronor.

Allmänna läroverken.

53:o) I den till Riksdagen aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t under förevarande hufvudtitel föreslagit att Riksdagen måtte för år 1893 anvisa på extra stat ett belopp af 70,000 kronor till arfvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken.

Enär denna Eders Kongl. Maj:ts framställning föranledts af Eders Kongl. Maj:ts till Riksdagen afgifna förslag om ny lönereglery för lärarestaten jente deraf betingad förhöjning i det på ordinarie stat uppförda

anslaget till de allmänna läroverken, men detta förslag, på sätt här ofvan omförmäles, icke af Riksdagen bifallits, har Eders Kongl. Maj:t i en den 13 innevarande månad till Riksdagen särskildt aflåten proposition (n:o 67) föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1893 bevilja, för *allmänna läroverken och pedagogierna*, följande anslag:

till löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna,	
efter samma grunder som för innevarande år.....	kr. 345,725: —
till arfvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken »	40,000: —
till arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid	
de allmänna läroverken	» 60,000: —

Hvad Eders Kongl. Maj:t i sistnämnda afseenden föreslagit har vunnit Riksdagens bifall.

Högre lärarinneseminariet.

54:o) För beredande åt *lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet af löneförbättring* jemväl för år 1893, att utgå efter samma grunder som den för innevarande år beviljade, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1893 på extra stat anvisa enahanda belopp som hitills, eller 4,000 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

55:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1893 bevilja för högre lärarinneseminariet *dels* för fortsatt uppehållande af *den valfria fjerde årskursen* 3,000 kronor, och *dels* för beredande af *undervisning i huslig ekonomi* enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde komma att meddela, ett anslag af 5,000 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från detta anslag låta af tillgängliga medel förskjuta det belopp, som för ifrågavarande undervisnings anordnande under höstterminen detta år kunde vara erforderligt.

Beträffande Eders Kongl. Maj:ts förslag om beredande af anslag för undervisning i huslig ekonomi får Riksdagen erinra, att Riksdagen förlidet år, vid anmälan af sitt beslut om bifall till en af Eders Kongl. Maj:t då gjord framställning om förhöjning af anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom, uttalade den mening, att undervisning i teoretisk och praktisk huslig ekonomi borde vid flickskolorna införas; och då Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag torde kunna betraktas såsom ett steg i den af Riksdagen sålunda angifna riktningen har Riksdagen på extra stat för år 1893 beviljat för högre lärarinneseminariet, *dels* för fortsatt uppehållande

af den valfria fjerde årskursen 3,000 kronor; och *dels* för beredande af undervisning i huslig ekonomi, enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kan komma att meddela, ett anslag af 5,000 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från detta anslag låta af tillgängliga medel förskjuta det belopp, som för ifrågavarande undervisnings anordnande under höstterminen detta år kan vara erforderligt.

Folkundervisningen.

56:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till löneförbättring åt *lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna* samt till *arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare* vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år, beviljat ett extra anslag för år 1893 af 33,300 kronor.

57:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för anordnande af *undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Vexjö* på extra stat för år 1893 beviljat ett belopp af 1,500 kronor.

58:o) Till *understöd åt mindre bemedlade lärjungar* vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att jemväl för år 1893 på extra stat anvisa ett belopp af 15,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

Tekniska läroverken.

59:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att Riksdagen måtte för tekniska högskolan på extra stat för år 1893 bevilja till arfvode åt en extra lärare i *praktisk elektroteknik* 2,000 kronor och till elektrotekniska apparater och laborationer 1,200 kronor.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har af Riksdagen bifallits.

60:o) I en till Riksdagen den 10 sistlidne mars aflåten proposition (n:o 41) har Eders Kongl. Maj:t, med hänvisning till ett propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ekklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att, till *utvidgning af undervisningen vid tekniska högskolan* under innevarande och nästkommande år, på extra stat för år 1893 bevilja:

till åtskilliga förändringar och inredningsarbete inom högskolans lokaler	kr. 17,250: —
till diverse vid undervisningen erforderlig materiel	» 9,850: —
till förstärkning af undervisningen vid högskolan under läroåret 1892—1893 samt höstterminen 1893.....	» 15,800: —
till diverse utgifter.....	» 4,500: —
till hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi för tiden från den 1 april 1893 till årets slut	» 600: —
eller tillsammans 48,000 kronor.	

Nödvändigheten af att den föreslagna utvidgningen af undervisningen vid tekniska högskolan kommer till stånd synes Riksdagen vara till fullo styrkt genom den till statsrådsprotokollet lemnade utredningen i ämnet; och Riksdagen har icke heller något att erinra mot beräkningen af de särskilda, för ändamålet erforderliga kostnadsbeloppen.

Deremot har Riksdagen ansett någon nedsättning kunna ske i de äskade anslagen så till vida, att åtminstone det till diverse utgifter begärda beloppet 4,500 kronor skulle kunna täckas genom de afgifter för laborationer och öfningar, hvilka lämpligen kunna af Eders Kongl. Maj:t i administrativ väg föreskrifvas. Med hänsyn dertill, att elevantalet för närvarande utgör omkring 270 samt vid bifall till Eders Kongl. Maj:ts proposition säkerligen kommer att ökas, anser sig Riksdagen nemligen kunna antaga, att ifrågasvarande afgifter skola uppgå till motsvarande belopp, eller 4,500 kronor. En ytterligare nedsättning af de äskade anslagen skulle enligt Riksdagens förmenande kunna åstadkommas genom införande af bestämda terminsavgifter till lämpliga belopp. Till införande af sådana synes så mycket mera skäl förefinnas som, utom de nu ifrågasatta ökade utgifterna, jemväl större sådana inom en nära framtid äro att emotse, hvilka genom en så beskaffad åtgärd skulle i någon mån kunna betäckas. Enligt gällande bestämmelser äro visserligen special- och extra elever skyldige att för undervisningen betala afgifter, hvilka för närvarande utgå med 5 kronor för hvarje föreläsningssämne, 10 kronor för hvarje konstruktions- eller ritöfningssämne eller föreläsningssämne, hvarmed äro förenade konstruktioner eller ritöfningar, äfvensom för praktiska öfningar, modellering och verkstadsarbete, samt med 25 kronor för kemiska eller metallurgiska laborationsöfningar, allt för läsetermin räknadt, och hvilka afgifter i medeltal för åren 1878—1890 utgjort 2,015 kronor, men de ordinarie eleverna äro fria från alla afgifter, då till sådana ej kunna räknas vissa böter för försummade lektioner. Det synes Riksdagen i öfrigt angeläget, att någon åtgärd nu vidtages för införande af dylika afgifter

för de ordinarie eleverna, enär den i statsrådsprotokollet omförmälda komitén i sitt betänkande angående utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan uttalat den mening, att visserligen förbrukade materialier vid de mekaniska, fysiska, kemiska m. fl. laborationsöfningar borde af eleverna ersättas, men att undervisningen för ordinarie elever borde likasom hittills vara kostnadsfri. Till stöd för åsigten, att afgifter böra af eleverna erläggas, kan emellertid åberopas förhållandena vid flere utländska högskolor. Enligt hvad inhemtas af omförmälda betänkande, betalas sålunda vid tekniska högskolan i *Berlin* inträdesafgifter med 30 mark af studerande och 20 mark af hospitanter (= extra elever). Dessutom erlägges för hvarje termin en afgift för den ordinarie undervisningen, hvilken afgift bestämmes efter antalet undervisningstimmar i veckan. Studerande erlägga 3 mark för hvarje föreläsningstimme och 2 mark för hvarje öfningstimme i veckan samt hospitanter resp. 4 och 3 mark. Särskilda terminsafgifter, vexlande emellan 75 och 15 mark, erläggas vidare för en del laboratoriearbeten. Afgifterna kunna efterskänkas medellösa studerande, som utmärka sig för godt uppförande och framsteg; men antalet sådana friplatser får ej öfverstiga en viss af vederbörande minister fastställd procent af de för läroåret antagna studerande. Vid tekniska högskolan i *Hannover* variera inskrifningsafgifterna mellan 1 och 3 mark, beroende på tiden, inom hvilken inskrifningen sker. Derjemte erläggas årsafgifter med 5 mark för hvarje föreläsningstimme och 3 mark för hvarje öfningstimme i veckan, men för läroämnena, i hvilka undervisningen endast pågår under vinterterminen, betalas resp. 3 och 2 mark samt för sådana, som blott förekomma under sommarterminen, resp. 2 och 1 mark. Särskilda afgifter erläggas för en del öfningsämnena. Vid högskolan i *Wien* erlägges af ordinarie elever dels en inskrifningsafgift af 5 floriner, dels en terminsafgift af 25 floriner, oberoende af fackafdelning samt antal undervisningstimmar, samt dels för begagnande af kemiska laboratoriet en terminsafgift af 10 floriner. Medellösa lärjungar, som med framgång följa undervisningen, kunna befrias från hela eller halfva terminsafgifterna, men ej från inskrifningsafgiften. Extra elever betala en terminsafgift, beräknad efter 1,50 floriner för hvarje undervisningstimme i veckan, dervid två öfnings- eller rittimmar räknas för en undervisningstimme. Vidare betalas vid tekniska högskolan i *Darmstadt* inträdesafgift med 10 mark, hvarjemte studerande erlägga en terminsafgift af 70 mark för vinterterminen och 60 mark för sommarterminen. Hospitanter betala i allmänhet för hvarje föreläsningstimme i veckan 4 mark och för hvarje öfningstimme i veckan 3 mark. Dessutom erlägga såväl

studerande som hospitanter särskilda öfningsafgifter (såsom ersättning för förbrukade materialier etc.) enligt faststæld taxa. Och slutligen betalar vid polytekniska skolan i *Zürich* hvarje lärjunge för undervisningen i de till hans fackafdelning hörande obligatoriska och valfria ämnena en afgift af 100 francs för hela skolåret förutom en del särskilda terminsafgifter m. m.

Då emellertid beloppet af de terminsafgifter, hvilka, med iakttagande af lämpliga inskränkningar för mindre bemedlade och medellösa lärjungar, enligt Riksdagens förmenande böra åläggas eleverna vid den tekniska högskolan, bör fastställas af Riksdagen, men något bestämdt förslag i afseende härå nu icke föreligger, finner sig Riksdagen endast böra hos Eders Kongl. Maj:t göra framställning i ämnet.

Riksdagen får alltså dels anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande förslag på det sätt bifallits, att Riksdagen, till utvidgning af undervisningen vid tekniska högskolan under innevarande och nästkommande år, på extra stat för år 1893 beviljat:

till åtskilliga förändringar och inredningsarbete inom högskolans lokaler	kr. 17,250: —
till diverse vid undervisningen erforderlig materiel	» 9,850: —
till förstärkning af undervisningen vid högskolan under läroåret 1892—1893 samt höstterminen 1893	» 15,800: —
till hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi för tiden från den 1 april 1893 till årets slut	» 600: —

eller tillsammans 43,500 kronor; samt

dels anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke terminsafgifter lämpligen böra åläggas eleverna vid tekniska högskolan, samt derefter för Riksdagen framlägga det förslag i ämnet, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

61:o) Till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion har under de senaste åren anvisats ett belopp af 35,000 kronor årligen, under vilkor, att det bidrag, som af dessa medel komme att utbetalas till understöd åt sådan skola, icke finge öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillskote för skolan. Då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, omförmälda belopp fortfarande är för ifrågavarande ändamål erforderligt, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion på extra stat för år 1893 anvisat ett anslag af 35,000 kronor, med vilkor, att det bidrag, som af dessa medel kommer att utbetalas till understöd åt lägre teknisk yrkesskola, icke får öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillskjuter för skolan.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

62:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, beviljat ett extra anslag för år 1893 af 1,200 kronor till arfvode för *granskning af hospitalens räkenskaper*.

63:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen äfven för år 1893 anvisat ett extra anslag af 4,000 kronor för uppehållande under samma år af en *poliklinik för tandsjukdomar*.

Vetenskapsakademien.

64:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till vidtagande af *åtgärder mot eldfara i statens andel af vetenskapsakademien*s hus, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i sådant afseende upprättadt förslag och tillhörande ritningar, på extra stat för år 1893 bevilja ett belopp af 10,300 kronor, under vilkor att akademien samtidigt med ifrågavarande arbetens utförande låte vidtaga erforderliga likartade åtgärder inom akademiens egen andel af huset.

Med afseende å hvad till statsrådsprotokollet blifvit meddeladt rörande den eldfarliga beskaffenheten af nuvarande anordningar inom ifrågavarande byggnad, har Riksdagen till vidtagande af *åtgärder mot eldfara i statens andel af vetenskapsakademien*s hus, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i sådant afseende upprättadt förslag och tillhörande ritningar, beviljat på extra stat för år 1893 ett belopp af 10,300 kronor, under vilkor att vetenskapsakademien samtidigt med ifrågavarande arbetens utförande låter vidtaga erforderliga likartade åtgärder inom akademiens egen andel af huset.

Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien.

65:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, de extra anslag å tillsammans 9,200 kronor, som för *ändamål, tillhörande akademien*s verksamhet, blifvit för innevarande liksom för flera föregående år beviljade, äro för samma ändamål fortfarande behörliga, har Riksdagen

på extra stat för år 1893 anvisat följande anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

dels till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening 4,000 kronor;

dels till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; och

dels till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

Akademien för de fria konsterna.

66:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen af det vid 1890 års riksdag till *om- och nybyggnad af akademiens för de fria konsterna hus* beviljade anslag, 385,000 kronor, på extra stat för år 1893 anvisat det återstående beloppet, eller 175,000 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

67:o) Med auledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till inköp och insamling af naturalier vid *naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter*, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter, jemväl för år 1893 på extra stat anvisat enahanda belopp som för innevarande år, eller 2,000 kronor.

68:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen för vård, underhåll och förkofran af *naturhistoriska riksmuseets etnografiska samling* anvisat på extra stat jemväl för år 1893 enahanda belopp som för innevarande år, eller 2,800 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

69:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte åt *meteorologiska centralanstalten* på extra stat för år 1893 bevilja:

till anordnande af väderleksmeddelanden om eftermiddagarne under månaderna juli—september.....	kronor 2,500: —
samt såsom bidrag till bestridande af vissa utgifter för väderlekstelegram m. m.	» 2,200: —

med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från dessa anslag låta af tillgängliga medel förskjuta hvad som för ifrågavarande ändamål under innevarande år erfordras.

I sammanhang härmed har Riksdagen till behandling förehaft ett inom Riksdagen väckt förslag derom, att Riksdagen ville för utvidgning af den meteorologiska centralanstaltens verksamhet, särskildt med afseende på utgifvandet af väderleksmeddelanden, bevilja för år 1893 ett extra anslag af 10,200 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från detta anslag låta af tillgängliga medel förskjuta hvad som för ifrågavarande ändamål under innevarande år erfordras.

Beträffande sistnämnda förslag har Riksdagen velat meddela, att med förslaget åsyftats genomförandet af det i statsrådsprotokollet omförmälda, af anstaltens föreståndare framställda förslag, ehuru hela det erforderliga beloppets beviljande förordats allenast på extra stat.

Ehuru hvad af bemälda föreståndare ifrågasatts angående utvidgningen af anstaltens verksamhet syntes Riksdagen beaktansvärdt, har Riksdagen likväl, med hänsyn till det af departementschefen mot ett genomförande af förslaget i dess helhet anförda skäl, icke funnit sig kunna biträda framställningen i annan mån, än att Riksdagen fastställt det för anordnande af väderleksmeddelanden om eftermiddagarna under sommarmånaderna afsedda anslag till något högre belopp än det, Eders Kongl. Maj:t föreslagit. Af statsrådsprotokollet inhemtas, att för fortsättning under år 1892 af den provisoriska eftermiddagstjenstgöring, som under 1890 och 1891 årens somrar varit anordnad, af föreståndaren beräknats åtgå en summa af 2,000 kronor. Departementschefen har trott sig kunna nedsätta detta belopp till 1,250 kronor och ansett, att ett lika stort belopp borde beräknas för 1893 års sommar. Då det nu syntes Riksdagen lämpligt, att ifrågavarande väderleksmeddelanden må anordnas på det något förbättrade sätt, föreståndaren synes hafva åsyftat, har Riksdagen ansett, att medel till belopp af 2,000 kronor för hvardera året, eller tillhoppa 4,000 kronor, böra lemnas till föreståndarens förfogande för ändamålet. Som Riksdagen likväl föreställt sig, att en tillgång af 500 kronor skulle kunna beredas genom minskning i nu från anstaltens anslag utgående arfvoden, har förenämnda belopp, 4,000 kronor, syntes Riksdagen kunna i nytt anslag begränsas till allenast 3,500 kronor. Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kongl. Maj:ts förslag om anvisande af 2,200 kronor till bestridande af vissa utgifter för väderlekstelegram m. m., får alltså anmäla, att Riksdagen åt meteorologiska centralanstalten på extra stat för år 1893 beviljat, till anordnande af väderleksmeddelanden om eftermiddagarna under månaderna juli - september, 3,500 kronor samt såsom bidrag till bestridande af vissa

utgifter för väderlekstelegram m. m. 2,200 kronor; med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från dessa anslag låta af tillgängliga medel förskjuta hvad som för ifrågavarande ändamål under innevarande år erfordras.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

70:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut egt rum, till uppehållande af undervisningen vid *tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma*, nemligen i Vadstena, Skara och Bollnäs, anvisat ett extra anslag för år 1893 af 49,200 kronor.

71:o) På grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen till *blindskolan i Vexjö* för år 1893 anvisat ett extra anslag till enahanda belopp, som flera föregående år beviljats, eller 11,000 kronor.

72:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till uppehållande af *handtverksskolan i Kristinehamn för blinda*, på extra stat för år 1893 beviljat ett anslag till enahanda belopp, som för innevarande år för detta ändamål anvisats, eller 10,000 kronor.

73:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, anvisat för år 1893 följande extra anslag, nemligen

dels till *tryckning af blindskrifter* 2,500 kronor, och dels till *understöd åt blindlärareelever* 1,200 kronor.

Hospitalsvården.

74:o) Sedan Riksdagen till uppförande af ett nytt *hospital å Pitholmen i närheten af Piteå* beviljat ett anslag af 965,200 kronor samt deraf anvisat på extra stat för år 1890 ett belopp af 120,000 kronor, för år 1891 300,000 kronor och för år 1892 ett belopp af 275,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att Riksdagen måtte till fullbordande af arbetena å berörda hospital anvisa på extra stat för år 1893 återstoden af det beviljade anslaget, eller 270,200 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

75:o) Beträffande den i Eders Kongl. Maj:ts proposition n:o 46 hos Riksdagen gjorda framställning angående vissa *nybyggnader vid Piteå hospital* har Riksdagen i särskild skrifvelse meddelat sitt beslut.

76:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte för uppförande vid *Lunds asyl* af en *nybyggnad* för vård af obotliga sinnessjuka kvinnor, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1891 omförmälda ritningar, å extra stat bevilja ett anslag af 237,400 kronor samt deraf för år 1893 anvisa ett belopp af 150,000 kronor.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har af Riksdagen bifallits.

77:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 61) om anordnande af en *asyl i Vadstena för sinnessjuka* föreslagit, har Riksdagen beviljat ett anslag af 431,790 kronor samt deraf på extra stat för år 1893 anvisat ett belopp af 100,000 kronor för inköp af en i Vadstena belägen fabriksegendom och för anordnande å nämnda egendom af en asyl för sinnessjuka, äfvensom för vidtagande af i sammanhang dermed föreslagna åtgärder i afseende på förändring af vissa lägenheter vid Vadstena hospital samt anläggning af spårväg och vattenledning till asylen m. m.; derom Riksdagen i särskild skrifvelse meddelat Eders Kongl. Maj:t sitt beslut.

78:o) På grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad för åren 1891 och 1892 egt rum, för år 1893 på extra stat beviljat ett anslag af 14,000 kronor till understöd åt *Jerfsö sjukhus för spetelske*, under vilkor att Gefleborgs läns landsting dertill för samma år anvisar 4,000 kronor och medgifver, att spetelske äfven från andra län må vid sjukhuset erhålla vård, i den mån utrymmet sådant medgifver.

Kyrkorestaurering.

79:o) Sedan Riksdagen sistlidet år till *restaurering af Vadstena klosterkyrka*, i hufvudsaklig enlighet med därför uppgjord plan samt under den tillsyn och kontroll, Eders Kongl. Maj:t bestämde, beviljat ett anslag af 100,000 kronor, deraf för innevarande år 20,000 kronor, med vilkor att Vadstena och S:t Pers församlingar tillsköte det belopp, som utöfver sagda anslag för ifrågavarande restaureringsarbete erfordrades, hafva församlingarna, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, förbundit sig fullgöra detta vilkor, hvarefter Eders Kongl. Maj:t den 31 december 1891 fastställt ritningar för det ifrågavarande restaureringsarbetet äfvensom meddelat erforderliga bestämmelser rörande tillsynen och kontrollen vid arbetets utförande; och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att till fortsättande af restaureringsarbetet anvisa af det be-

viljade anslaget på extra stat för år 1893 ett belopp af 40,000 kronor.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har af Riksdagen bifallits.

Diverse anslag.

80:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1893 på extra stat anvisat ett belopp af 2,000 kronor till *svenska fornskriftsällskapet*.

81:o) Likaledes på grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, på sätt för flera föregående år egt rum, till *beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl.* i utländska hamnar beviljat ett extra anslag för år 1893 af 10,000 kronor.

82:o) Sedan Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat beviljat *dels* till anställande af *två kontraktsadjunkter* inom Vesterbottens fjerde kontrakt, enligt de närmare bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t kunde komma att meddelas, 12,000 kronor, hvaraf 4,000 kronor anvisats för hvartdera af åren 1891 och 1892, *dels ock* till inrättande, för det i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 11 januari 1890 angifna ändamål, af *två stipendier för teologie studerande*, enligt de närmare bestämmelser, dem Eders Kongl. Maj:t kunde komma att meddela, 4,500 kronor, deraf 1,500 kronor bestämts att utgå under hvartdera af åren 1891 och 1892, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af de sålunda beviljade beloppen anvisa för år 1893 af anslaget till kontraktsadjunkterna återstående 4,000 kronor och af det till stipendiens inrättande beviljade anslag återstående 1,500 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förvarande framställning af Riksdagen bifallits.

83:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nu derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1891 och 1892 egt rum, på extra stat för år 1893 anvisat ett belopp af 25,000 kronor, att ställas till styrelsens för *nordiska museet* förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

84:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, för år 1893 anvisat ett extra anslag af 3,150 kronor, att på de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma, användas till understöd för ut-

gifvande äfven under år 1893 af tidskriften »*Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folkklif*».

85:o) Vidare och med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för år 1893 anvisat ett extra anslag af 4,000 kronor, eller samma belopp som för flera föregående år beviljats, till understöd för utgifvande under samma år af tidskriften »*Acta mathematica*».

86:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för de senare åren skett, anvisat på extra stat för år 1893 ett anslag af 20,000 kronor att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna *föreläsningkurser för arbetsklassen*, dock under följande vilkor:

att understödsbelopp, som utgifves till hvarje anstalt eller förening, icke får öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare;

att föreläsningarna ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser; dock att, hvad landsbygden beträffar, Eders Kongl. Maj:t må ega att härutinnan göra de eftergifter, som omständigheterna kunna påkalla;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen blifva förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Eders Kongl. Maj:t pröfvas nödiga och lämpliga.

87:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till fortsättande af *precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige*, underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationer m. m., på extra stat för år 1893 anvisat ett anslag af 11,500 kronor, deraf 9,000 kronor till fortsättande af *precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige* samt 2,500 kronor till underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationerna m. m.

88:o) Enligt hvad statskontoret hos Eders Kongl. Maj:t anmält, har embetsverket förskottsvis bestridt följande till åttonde hufvudtiteln hänförliga utgifter af beskaffenhet att bära hos Riksdagen anmälas till ersättning, nemligen:

till den af Eders Kongl. Maj:t tillsatta komité för undersökning af undervisningens beskaffenhet vid högre flickskolor:

arfvoden samt resekostnads- och traktamentsersättning till komiténs ledamöter	kr. 21,216: 45
till diverse utgifter för komitén	» 1,062: 65
arfvoden åt vikarier för en af komitéledamöterna	» 1,394: 85
ersättning till ordföranden för mistade tjänstgöringspenningar	» 817: 71
gratifikationer till två ledamöter.....	» 3,015: —
för tryckning och häftning dels af komiténs betänkande, dels af utlåtanden deröfver samt för korrekturläsning m. m.	» 4,078: 02
för verkställande, <i>dels</i> genom e. o. biblioteksamanuensen G. Eneström och <i>dels</i> genom särskilda komiterade, af utredning m. m. i fråga om beredande af ålderdomsunderstöd åt småskolelärare med flere	» 8,365: 87
tillsammans kr. 39,950: 55.	

Med anledning häraf och på grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till ersättning för ofvan omförmälda, af statskontoret gjorda förskott, på extra stat för år 1893 anvisat ett belopp, i jemnt krontal, af 39,951 kronor.

89:o) I en till Riksdagen den 10 sistlidne mars afläten proposition (n:o 48) har Eders Kongl. Maj:t, med hänvisning till ett propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnader för Sveriges deltagande i den *historiskt-amerikanska utställning*, som till firande af Amerikas upptäckt för fyrahundra år sedan komme att innevarande år hållas i *Madrid*, anvisa på extra stat för år 1893 ett anslag af 7,500 kronor.

Sedan genom spanska regeringens mellankomst den beräknade kostnaden för Sveriges deltagande uti ifrågavarande utställning väsentligen förminskats, anser Riksdagen sig böra anvisa det för deltagandet erforderliga anslagsbeloppet. Riksdagen har emellertid dervid velat framhålla angelägenheten af att icke, utan Eders Kongl. Maj:ts medgifvande i

hvarje fall, föremål, tillhörande statens samlingar, för utställningen utlemnas.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

Stockholm den 20 maj 1892.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. Litt. A.

Ordinarie anslagen under riksstatens Åttonde hufvudtitel.

	Anvisning i kontant		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag				Summa	
			Friheter och kyrkotionde		Ersättningar			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Ecklesiastikdepartementet.								
Departementschefen	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli. Nuvarande belopp 78,800: —								
Ökas med	1,000:	—						
	79,800	—	—	—	—	—	79,800	—
Riksarkivet	39,300	—	—	—	—	—	39,300	—
Kongl. biblioteket	62,700	—	—	—	—	—	62,700	—
Nationalmuseum (deraf fyra särskilda reservationsanslag å tillhopa 14,300 kronor)	46,350	—	—	—	—	—	46,350	—
Kleresistaten. Nuvarande anvisning i kontant	20,646:	—						
Ökas med	14:	—						
	20,660	—	18,000	—	337,087	—	375,747	—
Domkapitlens expeditioner	19,159	—	—	—	5,841	—	25,000	—
Lappmarks ecklesiastikverk, förslagsanslag	55,000	—	—	—	—	—	55,000	—
Universiteten (deraf 162,700 kronor förslagsanslag). Nuvarande anvisning i kontant	686,681:	—						
Tillkommer: Höjning af anslaget till den anatomiska institutionen vid universitetet i Upsala... 1,000: —								
Höjning af anslaget till den kemiska institutionen vid universitetet i Lund 1,500: —								
Arfvode åt en assistent vid fysiska institutionen vid d:o..... 1,500: —	4,000:	—						
	690,681	—	35,820	—	—	—	726,501	—
Transport	1,030,650	—	53,820	—	342,928	—	1,427,398	—

	Anvisning i kontant		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag				Summa	
			Friheter och kyrkotonde		Ersättningar			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	1,030,650	—	53,820	—	342,928	—	1,427,398	—
Karolinska mediko-kirurgiska institutet. Nuvarande belopp	163,100: —							
<i>Tillkommer:</i> Höjning af aflöningen för laboratorn i fysiologi	1,500: —							
Ökning i anslaget till den medicinska kliniken	1,000: —							
	2,500: —							
	165,600		—				165,600	
Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	2,902,453: 36							
Ökas med	6,950: 64							
	2,909,404		—				2,909,404	
Högre skolor för qvinlig ungdom	100,000		—				100,000	
Högre lärarinnesseminariet	43,500		—				43,500	
Pedagogier och folkskolor	24,417		1,010		1,100		26,527	
Folkundervisningen:								
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande belopp	304,925: —							
<i>Tillkommer:</i>								
För lärares och lärarinners uppflyttning i högre lönegrad	5,000: —							
Föranordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Vexjö	1,500: —							
Föranordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärarinnesseminarierna i Falun och Umeå	1,600: —	8,100: —					313,025: —	
Transport	313,025: —		4,273,571	—	54,830	—	344,028	—
							4,672,429	

		Anvisning i kontant		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag				Summa	
				Friheter och kyrkotionde		Ersättningar			
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	313,025: —		4,273,571	54,830		344,028		4,672,429	
Stipendier för seminarieelever	75,000: —								
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer	95,000: —								
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor	15,000: —								
Understöd åt högre folkskolor eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	20,000: —	518,025: —							
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>	25,000: —								
Lönstillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	3,525,000: —								
Ökas med	200,000: —	3,725,000: —							
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	40,000: —								
Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, <i>förslagsanslag</i>	30,000: —								
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	75,000: —	4,413,025						4,413,025	
De tekniska läroverken		392,475						392,475	
Gymnastiska centralinstitutet		37,150						37,150	
Medicinalstyrelsen med dithörande stater		494,975						494,975	
Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> högst		103,500						103,500	
Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, <i>förslagsanslag</i>		12,000						12,000	
Barnmorskeundervisningen och barnbördshuset		32,741		700				33,441	
Ortopediska institutet		8,250						8,250	
Veterinärundervisningen. Nuvarande belopp	50,500: —								
Ökas för byggnaders och stängsels underhåll med	1,000: —	51,500						51,500	
Transport		9,819,187		55,530		344,028		10,218,745	

	Anvisning i kontant		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag				Summa	
			Friheter och kyrkotionde		Ersättningar			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	9,819,187	—	55,530	—	344,028	—	10,218,745	—
Vaccinationens befrämjande.....	7,700	—	—	—	—	—	7,700	—
Till bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	145,000	—	—	—	—	—	145,000	—
Svenska läkaresällskapet	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
Svenska akademien	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
Vetenskapsakademien (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>). Nuvarande belopp	44,980: —	—	—	—	—	—	—	—
<i>Minskas</i> dels med de till expenser vid naturhistoriska riksmuseum beviljade medel ... 7,470: —	—	—	—	—	—	—	—	—
dels med anslaget till meteorologiska centralanstalten (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>) 25,050: —	—	—	—	—	—	—	—	—
	12,460	—	—	—	—	—	12,460	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf 450 kronor <i>reservationsanslag</i>). Nuvarande belopp	28,750: —	—	—	—	—	—	—	—
<i>Ökas</i> å anslaget för underhåll och fortsättning af inredningen i statens historiska museum och myntkabinettet med	700: —	—	—	—	—	—	—	—
	29,450	—	—	—	—	—	29,450	—
Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 21,400 kronor)	61,300	—	—	—	—	—	61,300	—
Musikaliska akademien	44,900	—	—	—	—	—	44,900	—
Naturhistoriska riksmuseum. Nuvarande belopp	67,550: —	—	—	—	—	—	—	—
<i>Ökas</i> med de förut under anslaget till vetenskapsakademien uppförda, till expenser vid museet beviljade medel ... 7,470: —	—	—	—	—	—	—	—	—
	75,020	—	—	—	—	—	75,020	—
Meteorologiska centralanstalten (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>) [nytt]	25,050	—	—	—	—	—	25,050	—
(Förut under anslaget till Vetenskapsakademien.)								
Transport	10,231,317	—	55,530	—	344,028	—	10,630,875	—

	Anvisning i kontant		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag				Summa	
			Friheter och kyrkotionde		Ersättningar			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	10,231,317	—	55,530	—	344,028	—	10,630,875	—
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:								
Till befrämjande af döfstumundervisningen, förslagsanslag	200,000	—						
Institutet för blinda	50,150	—						
	250,150	—	—	—	—	—	250,150	—
Fattigvården i Stockholm och landsorten	9,564	—	—	—	—	—	9,564	—
Fattigvården i allmänhet, förslagsanslag	75,000	—	—	—	—	—	75,000	—
Lasarets underhåll	42,061	—	4,360	—	—	—	46,421	—
Hospitals underhåll, förslagsanslag	900,000	—	—	—	—	—	900,000	—
Stora barnhuset i Stockholm	78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
Frimurarebarnhuset	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
Barnhusen i landsorterna	28,380	—	—	—	—	—	28,380	—
Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, förslagsanslag	25,000	—	—	—	—	—	25,000	—
Kyrkans underhåll. Nuvarande anvisning i kontant	6,528	—	—	—	—	—	—	—
Ökas med	1,000	—	—	—	—	—	—	—
hvaremot anslaget till »Ersättningar» minskas med 600 kronor.	7,528	—	193,300	—	169,400	—	370,228	—
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, reservationsanslag	24,000	—	—	—	—	—	24,000	—
Ålderstillägg, förslagsanslag	80,000	—	—	—	—	—	80,000	—
Rese- och traktamentspenningar, förslagsanslag	1,500	—	—	—	—	—	1,500	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., förslagsanslag. Nuvarande belopp	23,078	64	—	—	—	—	—	—
Ökas för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med	11	36	—	—	—	—	—	—
Extra utgifter, reservationsanslag	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	11,793,340	—	253,190	—	513,428	—	12,559,958	—

*Bil. Litt. B.***Extra ordinarie anslagen under riksstatens Åttonde hufvudtitel.**

	Kronor	ö.
Ecklesiastikdepartementet.		
<i>Riksarkivet:</i>		
Till fortsatt utgifvande i tryck genom riksarkivet af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000: —	
» fortsatt utgifvande af »Svenska riksdagsakter» m. m.	1,500: —	4,500
<i>Kongl. biblioteket:</i>		
Till bestridande af den med elektrisk belysning i dess förstuga, kapprum, låneexpedition och läsesal förenade driftkostnad	500: —	
» arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän och vaktbetjening för särskild eftermiddagstjenstgöring, då kongl. biblioteket å sådan tid hålles öppet	1,000: —	1,500
<i>Nationalmuseum:</i>		
Till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	4,000: —	
» förändrad inredning af de s. k. alkovrummen m. m. i nationalmuseibygnadens öfre våning och till fullständiggande af brandbottnarne i samma våning	7,500: —	11,500
<i>Lifrustkammaren:</i>		
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarna m. m.		5,800
	Transport	23,300

	Kronor	ö.	
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>	Transport	23,300	—
För tillfällig löneförbättring åt tjänstemännen vid dessa expeditioner		3,716	—
<i>Skara domkyrka:</i>			
För fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka		35,000	—
<i>Universiteten:</i>			
Till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala	3,000: —		
» » » » i Lund	2,950: —		
» » matematiska » i Upsala	1,500: —		
» » » » i Lund	1,500: —		
» aflöning åt laboratorn i experimentel fysik och observatorn i astronomi vid universitetet i Upsala, 3,000 kronor för hvardera befattningen	6,000: —		
» lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Upsala	6,000: —		
» arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala	2,500: —		
» mineralogisk-geologiska institutionen i Upsala:			
för inköp af kristallmodeller och preparat	2,200: —		
» » » kartor och litteratur	3,000: —		
» fullbordandet af institutionens inredning med mikroskopbord, montrer, skåp m. m. 5,000: —	10,200: —		
» nya byggnader och förändringar vid universitetets i Upsala botaniska institution	30,000: —		
» aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund	4,000: —		
» lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund	6,000: —		
» särskildt arvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg	2,000: —		
» personligt lönetillägg åt vice bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Lund August Jakob Theodor Palm	500: —		
» personligt lönetillägg åt akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell	750: —		
» arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	1,500: —		
» arvode åt en instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund	500: —		
För arbetets uppehållande vid patologiska institutionen vid universitetet i Lund	500: —		
		79,400	—
	Transport	141,416	—

		Kronor	ö.
	Transport	141,416	—
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet:</i>			
Till arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik	900: —		
» arfvode åt en amanuens vid institutets kemiska laboratorium	900: —		
» en pediatrik klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	1,800: —		
» en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	2,800: —		
» utförande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	1,500: —		
» inredning af ett laboratorium för institutets medicinska klinik och anskaffande för detsamma af erforderliga instrument och apparater	10,000: —		
För om- och tillbyggnad af den åt institutets patologiskt-anatomiska och kemiska institutioner m. m. upplåtna byggnad samt till de nya lägenheternas inredning m. m.	25,000: —	42,900	—
<i>Allmänna läroverken och pedagogierna:</i>			
Till löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna	345,725: —		
» arfvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken	40,000: —		
» arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken	60,000: —	445,725	—
<i>Högre lärarinneseminarium:</i>			
Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet ...	4,000: —		
För fortsatt uppehållande af den valfria fjerde årskursen vid seminariet	3,000: —		
» beredande af undervisning i huslig ekonomi	5,000: —	12,000	—
<i>Folkundervisningen:</i>			
Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300: —		
För anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Vexjö	1,500: —		
Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel	15,000: —	49,800	—
	Transport	691,841	—

		Kronor	ö.
	Transport	691,841	—
<i>De tekniska läroverken:</i>			
Till arfvode åt en extra lärare i praktisk elektroteknik vid tekniska högskolan	2,000: —		
» elektrotekniska apparater och laborationer vid samma högskola	1,200: —		
» utvidgning af undervisningen vid tekniska högskolan:			
» åtskilliga förändringar och inredningsarbete inom högskolans lokaler	17,250: —		
» diverse vid undervisningen erforderlig materiel	9,850: —		
» förstärkning af undervisningen vid högskolan under läroåret 1892—1893 samt höstterminen 1893	15,800: —		
» hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi för tiden från den 1 april 1893 till årets slut	600: —	43,500: —	
» understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion	35,000: —		81,700
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater:</i>			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper	1,200: —		
» uppehållande af en poliklinik för tandsjukdomar	4,000: —		5,200
<i>Vetenskapsakademien:</i>			
Till vidtagande af åtgärder mot eldfara i statens andel af akademiens hus			10,300
<i>Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:</i>			
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —		
» undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	3,200: —		
» utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.	2,000: —		9,200
<i>Akademien för de fria konsterna:</i>			
Till om- och nybyggnad af akademiens hus		175,000	
	Transport	973,241	—

		Kronor	ö.
	Transport	973,241	—
<i>Naturhistoriska riksmuseum:</i>			
Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter	2,000:	—	
» vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska samling	2,800:	—	4,800
<i>Meteorologiska centralanstalten:</i>			
Till anordnande af väderleksmeddelanden om eftermiddagarne under månaderna juli—september	3,500:	—	
Bidrag till bestridande af vissa utgifter för väderlekstelegram m. m.	2,200:	—	5,700
<i>Undervisningen för döfstumma och blinda:</i>			
Till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma	49,200:	—	
» blindskolan i Vexjö	11,000:	—	
» handverksskolan i Kristinehamn för blinda	10,000:	—	
» tryckning af blindskrifter	2,500:	—	
» understöd åt blindlärareelever	1,200:	—	73,900
<i>Hospitalsvården:</i>			
Till fullbordande af arbetena å hospitalet vid Piteå.....	270,200:	—	
» uppförande vid Lunds asyl af en nybyggnad för vård af obotligt sinnessjuka kvinnor	150,000:	—	
För inköp af en i Vadstena belägen fabriksegendom och för anordnande å nämnda egendom af en asyl för sinnessjuka	100,000:	—	
Till understöd åt Jerfsö sjukhus för spetelske	14,000:	—	534,200
<i>Kyrkorestaurering:</i>			
Till fortsättande af restaureringsarbetet å Vadstena klosterkyrka			40,000
<i>Diverse anslag:</i>			
Till svenska fornskriftssällskapet	2,000:	—	
» beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000:	—	
Transport	12,000:	—	1,631,841

		Kronor	ö.
	Transport	12,000: —	1,631,841
Till	två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt	4,000: —	
»	stipendier för teologie studerande	1,500: —	
»	nordiska museet	25,000: —	
»	understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklif»	3,150: —	
»	understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Acta mathematica»	4,000: —	
»	understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen	20,000: —	
»	fortsättande af precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige samt underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationer m. m.	11,500: —	
»	ersättning för belopp, som af statskontoret förskottsvis utbetalts	39,951: —	
»	bestridande af kostnader för Sveriges deltagande i den historiskt-amerikanska utställning, som till firande af Amerikas upptäckt för fyra hundra år sedan kommer att innevarande år hållas i Madrid	7,500: —	128,601
	Summa		1,760,442